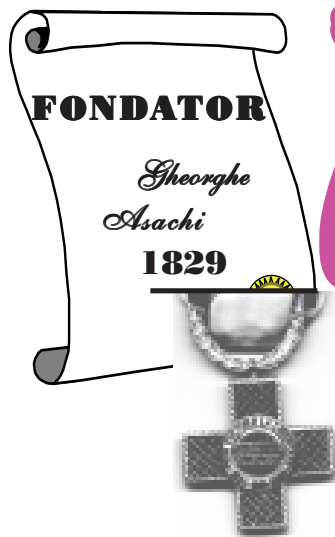

PENTRU O BAZĂ A CULTURII MODERNE PRIN
DREPTUL LA INFORMARE AL FIECĂRUI CETĂȚEAN

Albina românească

SERIE NOUĂ
REDACTOR:
CORNELIU LEU
ANUL CLXXX
ianuarie -martie
2008

A.C.O.R. 1997 distinsă cu ordinul MERITUL CULTURAL în grad de Mare Ofițer și cu ORDINUL ZIARIȘTILOR clasa I - aur M.P.S.R.

PROGRAMUL PRIORITAR NAȚIONAL PENTRU CONSTRUIREA DE SEDII PENTRU AȘEZĂMINTE CULTURALE

Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale în localitățile unde nu există asemenea instituții, precum și pentru reabilitarea, modernizarea, dotarea și finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale de drept public, din mediul rural și mic urban instituit prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 118/2006, cu modificările și completările ulterioare este o inițiativă a Guvernului României, dedicată creșterii calității vieții culturale în mediul rural și mic urban prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale. Cele trei direcții de acțiune ale Programului și cele două surse de finanțare au determinat divizarea Programului Național în trei programe independente, cu operatori distincți și reguli de operare distincte, astfel: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va implementa activitățile pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale rurale existente și dotarea cu echipamentul de practică culturală necesar, prin Programul Național de Dezvoltare Rurală și prin accesarea fondurilor europene din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Aplicanții cu proiecte de reabilitare a așezămintelor culturale din mediul rural se pot adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe adresa www.madr.ro, persoana de contact GrațIELA MIRON, șef serviciu promovare, tel: 021.307.8511, e-mail: fadr@madr.ro. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor va implementa Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale, de drept public, în localitățile în care nu există astfel de instituții, din mediul rural și mic urban și reabilitarea așezămintelor de cultura din mediul mic urban pentru care Guvernul României va aloca fonduri din Fondul Național de Dezvoltare. Ministerul Culturii și Cultelor va implementa Programul prioritar național pentru finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale, de drept public, din mediul rural și mic urban, în care nu există astfel de instituții și pentru care Guvernul României va aloca fonduri din Fondul Național de Dezvoltare.

Prof. drd. Florin EPURE

PANAITE CHIFU este un mare sculptor român al generației de mijloc, care trăiește și lucrează în București dar, ca de obicei la noi, e foarte puțin cunoscut aici și celebru peste hotare, având sculpturi de mari dimensiuni în spații largi oferite de localități din Japonia (Toyamura și Hyugo), Spania (Fuente Palmera), Elveția (Baden), Mexic (Monterey), China (Guilin), Portugalia (Aveiro), Sud-Coreea (Icheon) și chiar și la Pitești, din fericire, ca să nu ne facem încă o dată de răs cu ignorarea valorilor noastre. El este născut în anul 1953 în comuna Siliștea-Gumești adică exact în satul lui Moro-mete care l-a dăruit culturii noastre și pe Marin Preda. Reproducem aici monumentală sa lucrare "CALCAR" care domină peisajul cunoscutei plaje spaniole de la Fuente Palmera. Alte lucrări le găsiți reproduce în portalul nostru: www.cartesiarte.ro

ANUNȚ:

Adunarea generală a Asociației Comunelor din România va avea loc în București în perioada 24-28 ianuarie 2008

În pagina 2-a

**HARTA CULTURALĂ A
ROMÂNIEI
CONTEMPORANE**

**Flux de Știri VENITE PE
PORTALUL**

**WWW.CARTESIARTE.RO ÎN LUNA
IANUARIE 2008**

HARTA CULTURALĂ A ROMÂNIEI CONTEMPORANEFlux de știri VENITE PE PORTALUL www.cartesiarte.ro ÎN LUNA IANUARIE 2008**DOUĂ EVENIMENTE EXPOZIȚIONALE LA TIMIȘOARA**

“Expresivități textile”, a artistului plastic Hedy M.Kiss Data: 18.01.2008 - 31.01.2008 Loc: Timișoara Organizator: Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a județului Timiș Adresa: str. Episcop Augustin Pacha nr.8 Prezintă criticul de artă prof.univ.dr.Ioan Iovan și criticul de artă Ioan Szekernyés, președinte al Filialei din Timișoara a UAP; Expoziția de pictură “GEN PARADISIAC” a artistei Georgeta Cădărean Cocian. Prezintă: prof.univ.dr. Ioan Iovan, critic de artă și prof.univ.dr. Mihai Dragomirescu. Locul de desfășurare: Timișoara, Casa Artelor (sediul DCCPCNJ Timiș), str. Episcop Augustin Pacha nr.8

☞Joi, 24 Ianuarie 2008, orele 19, la sala de concerte a Centrului Național de Arta “TINERIMEA ROMANA” va avea loc concertul “DIASPORA COMPOSITICĂ ROMÂNEASCĂ” (VI) În

program:COSTIN CAZABAN - SOLVE E COAGULA, YEHUDA YANNAY - SEVEN LATE SPRING PIECES, TUDOR MISDOLEA - DANS NOCTURN, VLADIMIR BELEAEV - SEPTET (IN MEMORIAM), AUREL STROE - HUMORESKE MIT ZWEI DURBLICKEN ZUM LEEREN Interpretarea Ansamblul “ARCHAEUS” Anca Vartolomei - violoncel Șerban Novac - fagot Dorin Gliga - oboi Ion Nedelciu - clarinet Rodica Dănceanu - pian Alexandru Matei - percuție Marius Lăcraru - vioară Liviu Dănceanu - conducerea muzicală

☞PROGRAM DE SPECTACOLE TEATRUL NATIONAL RADU STANCA SIBIU,

☞Duminică 20 ianuarie 2008 ora 19.00GAITELE de Alexandru Kiritescu sediu: Teatrul National Radu Stanca REGIA: Florin Zamfirescu, DECORUL: Alin Gavrilă,COSTUMELE: Mc. Ranin, DISTRIBUTIA: Dana Maria Lazarescu, Rodica Margarit, Dana Talos, Geraldina Basarab, Ofelia Popii, Diana Fufezan, Codruta Vasii, Florentina Tilea, Adrian Neacsu, Mihai Coman, Pali Vecsei

☞Miercuri 23 ianuarie 2008 ora 19.00 ELLING de Axel Hellstenius (în colaborare cu Peter Næss) după romanul “Frații de Sange” de Ingvar Ambjörn, tradus din norvegiana de Gabriele Haefs sediu: Teatrul National “Radu Stanca” - sectia germana, REGIA: Vlad Massaci, SCENOGRAFIA: Andu Dumitrescu, ILUSTRATIE MUZICALA: Cristian Juncu, DISTRIBUTIA: Georg Potzulli, Franz Kattesch, Bogdan Saratean, Johanna Adam

☞Vineri 25 ianuarie, Sambata 26 ianuarie 2008 ora 19:00 PESCARUSUL de Cehov sediu: Teatrul National Radu Stanca REGIA: Andrei Serban, SCENO-GRAFIA: Andu Dumitrescu, COSTUMELE: Maria Miu, DISTRIBUTIA: Maia Morgenstern/Mariana Presecan, Tudor Aaron Istodor/Adrian Neacsu, Marian Ralea/Georg Potzulli, Cristina Flutur, Dan Glasu, Cristina Stoleriu/Florentina Tilea, Diana Fufezan/Raluca Iani/Ofelia Popii, Adrian Maticoc, Cornel Raileanu/Doru Presecan, Viorel Rata/Pali Vecsei, <http://galerie.liternet.ro/>

☞Duminică 27 ianuarie 2008 ora 19.00 ASTEPTANDU-L PE GODOT de Samuel Beckett sediu: Teatrul National Radu Stanca, Regia: Silviu Purcarete, Scenografia: Silviu Purcarete, Distributia: Constantin Chiriac, Marian Ralea, Cristian Stanca, Pali Vecsei, Sanda Anastasof, Dan

Mitrea și muzicienii: Aurel Tancu, Sena Ducariu, Lacrima Maria Stanescu- <http://galerie.liternet.ro/>

☞Miercuri 30 ianuarie 2008 ora 19.00 DIE ARABISCHE NACHT de Roland Schimmelpfennig sediu: Teatrul National Radu Stanca REGIA: Radu Alexandru Nica, SCENOGRAFIA: Mihai Pacurar, COREGRAFIA: Lazarint Andras, DISTRIBUTIA: Franz Kattesch, Alexandru Deac, Johanna Adam, Horia Nicoara, Anca Cipariu, Florentina Tilea - cu subtitrare în limba romana, http://galerie.liternet.ro

☞REVISTA “PORTO-FRANCO” nr. 140 a apărut de curând la Galați reflectând activitatea susținută a Societății scriitorilor “Costache Negri”. Aniversarea academicianului Mihai Cimpoi și un “Remember Ioanid Romanescu”, evocările Hortensia Papadat Bengescu și Mihail Sebastian însoțesc versurile și proza lui Ion Croitoru, N.I.Staicu-Buciumeni, Angela Baciu, Mihai Ganea, Luminița Dascălu, Liliana Spătaru, Ana Cioriciu, Alina Cheșcă, Oana Mihai, Oltea Ștefănescu și ale mentorului revistei: Sterian Vicol

☞Teatrul LUNI de la Green Hours Subiecte tari, de actualitate, cu piese inedite, constituie programul Teatrului LUNI de la Green Hours, în prezent jucându-se producția complet românească “Bucarest Calling”. Piesa s-a jucat în străinătate de nouă ori, dar în România numai de patru ori. Trupa a fost invitată la festivalul internațional “The New York Fringe”, unul dintre cele mai bine cotate festivaluri de teatru din lume. Numele autorului este Peca Ștefan, iar actorii sunt cu toții foarte tineri: Isabela Neamțu, Katia Pascariu, Cosmin Selesi, Daniel Popa, Laurențiu Bănescu. Teatrul LUNI are o activitate de 10 ani, timp în care și-a format un public al său care a primit foarte bine “Bucarest Calling”. Personajele piesei se mișcă într-un cerc vicios care e de fapt Bucureștiul: Un fel de închisoare din care nu pot evada. Încearcă să evadeze, totuși, personajul interpretat de Isabela Neamțu – o prostituată al cărei vis e să devină actriță la Hollywood.

☞ARAD BIENNIAL 2007”. Manifestarea de artă contemporană, care a demarat la Arad aduce în oraș lucrări de pictură, grafică și sculptură realizate de peste două sute de artiști

din țară și din străinătate. „Arad biennialse” constituie într-un punct de întâlnire pe simeze și în spațiile galeriilor a celor mai reprezentative opere din sfera picturii, sculpturii, graficii contemporane semnate de autori aparținând spațiului central și sud-est european. La acest proiect au aderat orașe partenere și viitoare partenere ale Aradului: Pecs - Ungaria, Plzen - Cehia și Osijek - Croația. După expunerea la Arad, o selecție a bienalei va fi itinerată în cele trei orașe și la invitația primăriei orașului Pohlarn - Austria, în locul de naștere al marelui pictor expresionist Oskar Kokoschka. Vor fi expuse 78 de lucrări de pictură, 37 sculpturi și 15 lucrări de grafică, la Galeria Delta din Arad, la Muzeul de Artă, la Sala Clio, dar și în holul Teatrului Clasic „Ioan Slavici”.

☞TERMINAL00 2008: Săptămâna de Artă Contemporană Balcanică Încă de la înființarea sa, în anul 2004, Terminal00 a derulat o activitate susținută în domeniul artei contemporane balcanice. Terminaloo intenționează să creeze o platformă de prezentare și promovare și un forum activ pentru arta balcanică contemporană, unde sunt invitați să participe atât artiști consacrați cât și debutanți. T

☞Centrul Național al Dansului va fi deschis 24 de ore din 24, pe termen nelimitat. În ciuda procesului de renovare a Teatrului Național din București, Centrul Național al Dansului, care funcționează în clădire avându-și intrarea pe la Lăptăria lui Enache, își deschide stagiunea cu expoziția “La zid” a artistului Dan Perjovschi. El a acoperit un perete întreg cu desene inspirate din actualitatea socială și politică. În programul pe anul acesta al instituției se regăsesc mai multe proiecte internaționale, printre care “What to affirm, what to perform?”, în parteneriat cu Tanzquartier din Viena, CDU (Zagreb), Maska (Lubljană). Prin “What to affirm, what to perform?”, CNDB își propune să adune din arhive publice sau personale informații despre artiști, pedagogi și gesturi sau evenimente artistice care au stat la baza istoriei dansului contemporan în România. Un alt proiect al Centrului, “CNDB pentru toți”, gândit pentru a sensibiliza și forma publicul tânăr, va fi realizat în colaborare cu liceele din sectorul 1

Albina românească

publicație a

MIȘCĂRII PENTRU PROGRESUL SATULUI ROMÂNESC - FUNDATIA EPISCOPUL

GRIGORIE LEU

realizată în colaborare cu

ASOCIATIA COMUNELOR DIN ROMÂNIA

editor: CASA DE EDITURA ȘI PRODUCTIE AUDIO-VIDEO-FILM „REALITATEA”.

Înregistrată la Registrul Comerțului

J40/5587/1991

Cod fiscal: R33954;

cont la Banc Post - Sucursala Moșilor

nr. RO11BPOS70202902964ROL01

Cod Publicații Poștă 19086

ISSN 1583-2546

REDACȚIA:

Nicolae Dragoș și Emil Drăghici - senior editori; Dragoș Sarchizian - secretar general de redacție; Gheorghe Manea, Sergiu Târa, Alexandru Dumitriu, Simona Constantinescu, Antoaneta Matei

Director marketing și publicitate - **Tudor Leu**. Tehnoredactare computerizată - **Veronica Ionescu**. Adresa: Redacția și Administrația: bd. Dacia nr. 126, sector 2, București 020064.

Telefon/fax: 021 6105659

E-mail: albina@vipnet.ro;Internet: www.cartesiarte.ro

Abonamente: 20 lei anual, 10 lei - 6 luni, 5 lei - 3 luni.

prețul unui exemplar - 2 lei

Abonamente de sprijin: 100 lei anual.

Tipărit la Tipografia ANA

HARTA CULTURALĂ A ROMÂNIEI CONTEMPORANE

Flux de Știri VENITE PE PORTALUL www.cartesiarte.ro ÎN LUNA IANUARIE 2008

din Capitală și va cuprinde ateliere și spectacole de dans contemporan. Va continua, de asemenea, programul «cinematograf de dans» în fiecare joi.

☞ **Joi, 17 ianuarie 2008, ora 10, are loc la Biblioteca Comunală Șirna, județul Prahova, manifestarea omagială dedicată lui Mihai Eminescu "Sub steaua... Cuvântului",** la care participă cadre didactice și elevi din comuna Șirna, iubitori de cultură. Cu acest prilej va debuta **Cenaclul literar-artistic "Fântâna din Șirna"**, ce poartă numele Revistei culturale bianuale a localității, din care au apărut până acum 5 numere.

☞ **GRUPUL ARTISTIC "ORION"** Alexandra Meiloiu, Tudor Meiloiu, Eugen Ilina, Petrica Dancila, Sinescu C-tin, Macarie Laurentiu, Laurentiu Midvichi, Gabriela Radu, Alexandra Radu, Ana Maria Vasilescu, Dana Chivu, Voicu Reli Daniela, Ilina Nathanael, Aurelia Ciobanu sunt câțiva dintre pictorii

și scriitorii care s-au constituit în "Grupul Orion" organizând ca primă manifestare, o expoziție de pictură și sculptură la Cercul Militar BUCUREȘTI, în perioada 28 ianuarie - 28 februarie 2008. În cadrul acestei expoziții vor avea loc recitaluri de poezie și lansări de carte. Lucrările catorva dintre expozații sunt prezentate pe siturile ale caror adrese le prezentăm mai

www.vicdutu.wordpress.com
www.laurentiumacarie.wordpress.com
www.anamariavasilescu.wordpress.com
www.tudormeiloiu.wordpress.com
www.gabrielaradu.wordpress.com

☞ **FESTIVALUL INTERNATIONAL DE FILM TRANSILVANIA (TIFF) în 2008** Cea de-a șaptea ediție a celui mai cunoscut festival de film din România va avea anul acesta două ediții, la Cluj (30 mai-8 iunie) și Sibiu (10-16 iunie), dar și o caravană în 12-15 orașe din țară. Astfel, festivalul va ajunge în orașe mari - Timișoara, Iași, Constanța, Arad, Zalău, Oradea -, dar și în orașe

mai mici, precum Sighișoara sau Deva. Festivalul "TIFF" aduce în 2008 producții documentare românești și europene.

☞ **LA PIATRA NEAMȚ, PELĂNGĂ ALTE GLOBURI ȘI NOMINALIZĂRI.** Actrița Laura Vasiliu care a jucat unul dintre rolurile principale în lungmetrajul premiat la Festivalul de la Cannes, "4 luni, 3 săptămâni și 2 zile", a devenit cetățean de onoare al Municipiului Piatra Neamț. Ediliile municipiului au invitat-o la ședință festivă pentru a-i fi înmănat titlul. Invitația a fost adresată și regizorului Cristian Mungiu.

☞ **UN COMENTARIU DIN BASARABIA** În comentariul din 16 noiembrie a.c., la Radio Europa Liberă, al dlui Vladimir Socor, în legătură cu suspecta recunoaștere de către Uniunea Europeană a îmbinării „limba moldovenească reputatul politolog face ample referiri la implicațiile politice sau de altă natură atunci când se

stabilește denumirea unei limbi, oferindu-ne multe informații curioase și edificatoare, în unele privințe. Lista exemplurilor, la acest capitol, poate fi continuată

☞ **NOUTĂȚI DE LA MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI** Până în luna martie 2008, la etajul I al muzeului poate fi vizitată expoziția dedicată ansamblului de altare și biserici rupestre de la Murfatlar. Bisericile săpate în creta calcarului dobrogean în perioade diferite, continuând altarele rupestre apostolice din perioada peșterii Sfântului Andrei și până după terminarea năvălirilor barbare suportate de creștinii apostolici ai acestor locuri care au dăruit Europei episcopi, scriitori patristici și mari gânditori ai Bisericii unice de dinainte de schismă, sunt mai numeroase iar cercetarea arheologică va conduce și la alte descoperiri. Expoziția menționată ne dă posibilitatea de a constata valorile spirituale ale

NOI APARIȚII EDITORIALE

Ion CRISTOIU – În vestă, printre fracuri, editura Historia, București, 2007

Volumul de „note de călătorie satirice din străinătate” al redutabilului gazetar Ion Cristoiu dezvăluie, pe lângă peripețiile de tot felul și constatările jurnalistului de prin deplasări oficiale, însoțind demnitari și diplomați în vizite externe, sau pe cont propriu, invitat ba de NATO, ba de ambasade, un altfel de Ion Cristoiu, complet

diferit de ipostaza analistului serios sau de cea a editorialistului pertinent, care intuește ori anticipează mai ceva ca un parior experimentat consecințele oricărei manevre politice. Este vorba despre un Ion Cristoiu cu mult umor, dar, pe lângă asta, și despre un adevărat scriitor Ion Cristoiu. Un Ion Cristoiu care nu se sfiște să-l legitimizeze pe genialul I.L. Caragiale drept model propriu.

Toate călătoriile rezumate în această carte, din seria „Lumea văzută de un român rupt în fund”, s-au derulat după 1989. Autorul povestește în fraze scurte – deformație sau meteahnă gazetărească insurmontabile – cum a trecut Rusia, imensa Rusie, de la etapa „socialismului real” la cea a „capitalismului ideal”, descrie rezultatele acestei schimbări, din impunătoarea și intimidanta Uniune Sovietică în parcă mai omenesca titulatură de Rusia, cum a fost racolat și convocat de NATO, alături de alți 11 jurnaliști europeni, care au luat atitudine împotriva bombardării Serbiei, la „reeducare”, într-un periplu la taberele de refugiați kosovari din Macedonia și Albania, pentru a se convinge că Organizația Nord-Atlantică a avut motive serioase de a bombarda Belgradul, sau cum la bufetul Dumei de Stat o ceșcuță cu ceai înseamnă mai degrabă o ceșcuță cu votcă, ori cum arăta Irakul lui Saddam Hussein. Prozatorul dovedește un dezvoltat spirit satiric, hîtru, neezitînd să fie zeflemitor nici măcar cu el însuși. De altfel, cartea „În vestă, printre fracuri” patentează și un personaj Ion Cristoiu, un personaj oscilant, impredictibil, cînd ironic, cînd realist, cînd sceptic, un personaj care se întreabă din cînd în cînd ce caută la mii de kilometri de țară, un personaj care-și cunoaște prea bine trăsăturile, cu calitățile și cusururile sale, și se miră că meseria îl poartă prin

NOI APARIȚII EDITORIALE

ditamai lumea, de aceea chiar tînde să se inferiorizeze sau poate încearcă numai să-și recapitalizeze poziția. Poziția „unui român rupt în fund”, poziția unui român „în vestă, printre fracuri”, cu atitudini ce reflectă condiția de veritabil homo balcanicus care își supralicitează ironia nativă, mizînd pe banc și pasișă aproape în orice împrejurare.

Ion Cristoiu probează că și gazetăria poate fi nominalizată drept o formă literară clară, personalizată, într-o reconversie ideală, numită prozozgetăria și brevetată după analizarea articolelor lui Bulgakov. Și mai probează că Ion Cristoiu este neîndoiește un scriitor contemporan marcant, valoros, care trebuie recunoscut și perceput în această postură ce-l transferă irevocabil și în istoria literară.

George STANCA – Eu vă sfidez pe toți, editura Paralela 45, Pitești, 2006

Rezoluția imperativ-ostentativă, care sugerează o aparentă – numai aparentă – infatuare lamentabilă, a împătimitului poet-microbist, mucalit ca orice giuleștean get-beget, George Stanca, nu e valabilă pentru fitecine. Ei bine, vă întrebați firește, pe cine sfidează George Stanca. Dar, mai bine scris, pe cine nu sfidează

George Stanca ? ! Sau ce oare l-a enervat pe George Stanca într-afît încît să nu mai admită concilierea și să sfideze ? Ne divulgă chiar dumnealui: „Vă sfidez pe toți cei care aveți crize de paranoia/ vă credeți ceea ce nu sunteți/ modificați în sens kitschizant gustul artistic al românului/ vă bateți joc de naivitatea românilor anonimi, care în majoritatea lor (exceptîndu-i pe bunicii noștri) s-au născut și vor muri telespectatori/ Da, în numele lor/ Eu vă sfidez pe toți !” Așa stînd lucrurile, exigentul George Stanca și-a adunat în cartea de față cronicile de televiziune publicate în intervalul 1983 – 2004, pe care le-a denumit „eseuri consumculturale”. Nu lipsesc muștruluiile zdravene, perdafuri strașnice, pentru că atunci cînd ceva de la televizor l-a deranjat sau pur și simplu, nu i-a convenit, a criticat ori a sictirit. Și dacă a sancționat, a și dezavuat, iar revocarea decretului de sfidare nu e plauzibilă, ci numai imposibilă. Dar comentatorul George Stanca

NOI APARIȚII EDITORIALE

a scris și despre proiectele reușite de la televiziune, demascînd un George Stanca bucuros că în grila de programe sunt incluse și emisiuni bune. Și dacă există și un asemenea George Stanca, înseamnă că mai avem ce vedea pe micul ecran. Totuși, în privința speculării „naivității românilor”, poate că necuratul nu-i chiar atît de negru. Drept argument, iată un citat din romanul „Don Juan”, al lui Nicolae Breban: „Mai des îi cauți pe cei ușurateci, care te bine-dispun, care te reconfortează, secăturile simpatice care sunt sarea vieții, extrem de necesari”.

Al. Doru ȘERBAN, Nelu VASILE – Autori gorjeni și cărțile lor – dicționar, editura Măiastra, Tîrgu-Jiu, 2007

În 1998 apărea la Tîrgu-Jiu cartea „Scriitori gorjeni – file de dicționar”, lucrare demarată de cercetătorul-documentarist Ion Tarbac și finalizată, după decesul acestuia, din 1997, de Alexandru Doru Șerban, apropiat al inițiatorului Dicționarului. După aproape un deceniu, tot la Tîrgu-Jiu, vede lumina tiparului o ediție avansată, extinsă a Dicționarului inițial, conceput de Ion Tarbac. Dacă în 1998 au fost inventariați 189 de scriitori gorjeni, în 2007, numărul acestora se dublează, sîrînd de 380. Criteriul de triere îl expun Al. Doru Șerban și Nelu Vasile în introducerea – Argument: „Noțiunea de autor am acceptat-o pentru toți aceia care au semnat cel puțin o carte beletristică sau documentară și sunt: născuți în Gorj; născuți pe alte meleaguri și stabiliți (fie și vremelnic) în Gorj, unde au scris și au publicat cărți, sau au desfășurat activitate literară; născuți pe alte meleaguri, dar cu filiație gorjeană directă (cel puțin un părinte gorjean).” Strădania celor doi iscusiți și valoroși cărturari, de a stabili și omologa un profil cultural gorjean integral, sau aproximativ integral, trebuie apreciată așa cum se cuvine. Pentru că dicționarul acesta nu-i deloc o treabă de mîntuială, un recensămînt literar. Dimpotrivă. Lucrarea „Autori gorjeni și cărțile lor” trebuie considerată ca un demers de reunire, de fuzionare imparțială, echidistantă a lumii literare gorjene într-o formulă distinctă, cu repere certe, dar și cu talente care încep să se afirme, un manifest pentru fixarea și perpetuarea culturii gorjenești.

(continuare în pag.13)

HARTA CULTURALĂ A ROMÂNIEI CONTEMPORANE

Flux de știri VENITE PE PORTALUL www.cartesiarte.ro ÎN LUNA IANUARIE 2008

primeia dintre ele. Muzeul Național de Istorie a României a expus „Gânditorul de la Hamangia” și perechea sa de statuete-simboluri celebre reprezentând o femeie șezând, pentru a putea fi admirate de către marele public, timp de trei luni. Cele două piese de excepție se află într-o vitrină blindată, special confecționată pentru ele. Piesele de patrimoniu fac parte din programul „Nașterea unei mari expoziții: A l'aube de l'Europe” care începe cu capitolul dedicat nouă: „Les grandes cultures néolithiques de Roumanie”, prezentând în avanpremieră, 50 dintre cele mai frumoase piese care vor face parte din expoziția internațională. Turneul european începe anul viitor la Olten, în Elveția, și va continua cu Muzeul Regal de Artă din Bruxelles.

☉ **NOUTATI MUZICALE BUCURESTENE** Concertul Angelei Gheorghiu a fost mutat din decembrie în februarie din considerente ce nu au fost făcute publice. Opera Națională anunță un eveniment pentru iubitorii de balet: Celebra balerină Alina Cojocaru și partenerul său, Johann Kobborg, au

sosit la București pentru a susține rolurile titulare din spectacolul „Baiadera”. Un alt moment interesant, seara „Capodoperele baletului clasic”, dedicată aniversării mării balerine Irinel Liciu, va avea loc pe 26 ianuarie.

☉ **IN STUDIOUL „MIHAIL JORA”** al Radiodifuziunii, se anunță două evenimente: opera în concert „Adrienne Lecouvreur” de Cilea cu soprana Nelly Miricioiu în rolul principal, dirijorul german Gerd Schaller, în 18 ianuarie, și „Dama în Țiuc” de Berlioz cu mezzosoprana Carmen Opreșanu ca solistă, în 21 martie, ambele cu Orchestra Națională și Corul Radio.

☉ **Agero-Stuttgart** vă invită la teatru Teatrul NOTARRA prezintă piesa „NEMURITORUL” Data de 27.01.08, orele 16.30. Spectacol al teatrului Nottara din București în turneu la München & Stuttgart. Interpret: ȘTEFAN RADOF. Regia: Brigitte DRODTLOFF (München). Sala: Hotel Marbacher Hof, Marbacherstr. 18, Stuttgart-Zuffenhausen.

☉ **PREMIILE REVISTEI PORTOFRANCO 2007** Nominalizari - POEZIE - Leonida LARI, Sandel

STAMATE, Mihai GANEA PROZA - Neculai I. STAICU-BUCIUMENI, Maximilian POPESCU. Ion CROITORU CRITICA SI ISTORIE LITERARA - Mihai CIMPOI, Ionel NECULA. N. COLCERIU ESEU - Gabriela CIUBOTARU, Mihai ANDONE, Dumitru POPOIU DEBUT- POEZIE - Ana CIORICIU, Horia MOCANU, Oltea ȘTEFANESCU PLASTICA - Gabriela GEORGESCU, Marcel BEJAN, Liliana NEGOESCU

☉ **La Drvengrad**, în stațiunea montană Mokra Gora din Serbia, s-a inaugurat „Kustendorf Film Festival”, aflat la prima ediție. Inițiat de cunoscutul regizor Emir Kusturica, festivalul are cinci secțiuni: Filme în competiție, Retrospectiva excelenței (Retrospective of Greatness), Tendințe contemporane, Evergreen și Retrospectiva filmului rus. În secțiunea Tendințe contemporane sunt incluse filme premiate anul anterior, printre care, „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile”, de Cristian Mungiu și „California Dreams.

☉ **Florin Piersic și Emilia Popescu** deschid, în luna februarie, noua stagiune a Operei Române, cu piesa „Străini în noapte”, de Eric Assous, în regia lui Radu Beligan. Comedia

romantică a fost jucată cu succes, din 2004, și de Alain Delon și Astrid Veillon la Paris și în turnee în Franța și alte țări din Europa.

☉ **Vineri, 11 ianuarie**, s-a redeschis, complet restaurat, Palatul Culturii din Târgu Mureș. Clădirea este un exemplu interesant al arhitecturii 1900 din România, atât prin plan, cât, mai ales, prin decorul fațadei și al interioarelor. Construit între 1911 și 1913, după proiectul arhitecților Komor Marcell și Jakab Dezso, ca Sală de concerte, clădirea se remarcă prin acoperișul colorat specific, prin vitraliile de valoare europeană și prin orga sa, ce urmează a fi și ea restaurată

☉ **NOI INSTITUTE CULTURALE ROMÂNEȘTI HOTARĂREA DE GUVERN** Nr. 1336 din 31 oct.2007 pentru modificarea art. 2 din H.G. 492/2004 privind organizarea și funcționarea institutelor culturale românești din străinătate prin reorganizarea centrelor culturale din străinătate, prevede și înființarea unor institute noi : “Institutul Cultural Român de la Kiev, Ucraina, cu filială la Cernăuți și Institutul Cultural Român Mihai Eminescu de la Chișinău, Republica Moldova

DOUĂ OPINII DESPRE O CARTE ÎN DOUĂ VOLUME IMPORTANTE

Poetul Dan Lupescu, autor al unor originale și bogate în sensuri și simboluri cărți de poezie și fondatorul unei reviste de aleasă ținută intelectuală, revista „Lamura”, a avut inițiativa generoasă și de avergură de a strânge laolaltă contribuțiile unor personalități marcante ale vieții cultural-științifice românești menite să se întâlnească în definirea „**Spiritului Olteniei**”. Autorul vede demersul său ca un pod aruncat peste himere și crede cu dreptate că prin textele cuprinse în cele două masive volume apărute sub acest generic la editura „Alma” din Craiova se împlinesc veritabile „**Holograme pentru Europa**”; expresie la care a mai apelat cu vreme în urmă, năzuind încă din 1999 săvârșirea unui asemenea proiect cultural, dar amânându-l din considerente financiare. Diversitatea colaborărilor și prestigiul semnatarilor fac din recenta apariție datorată poetului și omului de cultură Dan Lupescu un eveniment editorial, iar cine va vrea să înțeleagă mai bine această parte de țară, spiritul Olteniei, se va putea sprijini pe excepționalele eseuri, studii științifice, reflecții, purtând semnătura unor Tudor Arghezi, Constantin Brâncuși, Alexandru Macedonski, C.S. Nicolăescu – Ploșor, Ion Conea, Petre Pandrea, Lucian Blaga, C. Rădulescu Motru, Alexandru Amzulescu, P.F. Teoctist, Marin Sorescu sau Constantin Dumitrache și Nicolae Oancea – ca să cităm doar câteva nume dintre cele care, cuprinse în sumarul cărții, nu mai sunt în viață –, ori a unor contemporani ce s-au distins în varii domenii de activitate, printr-o prestigioasă prezență (Răzvan Theodorescu, Paul Everac, Mihnea Gheorghiu, Ilie Gheorghe, Vasile Parizescu, Mihai Miltiade Nenoiu, Marian Barbu, Panaite Chifu, Adrian Păunescu, Ilie Purcaru, Tudor Gheorghe, Geo Saizescu, Nicolae Dan Frunteletă, Bartolomeu Valeriu Anania și iertați să fim că nu putem să îi numim pe toți cei care ar merita-o cu prisosință). Avem încredințarea că parcurgând cele peste 700 de pagini ale monumentalei lucrări, între care se află firesc și o substanțială contribuție a

publicistului Dan Lupescu, fiecare din capitolele sale – fie că e vorba de „Troia în inima Europei”, de „Pod peste himere”, de „Rapsodia păsării Măiastră”, de „Periscop răsturnat”, de „Spiritul Olteniei” sau de „Epilog deschis” – se constituie în tot atâtea ferestre generos deschise pentru o mai bună înțelegere și cunoaștere a realităților și realizărilor spirituale, așa cum s-au edificat ele de-a lungul vremurilor sub tutela pururi creatoare a ceea ce fericit numește autorul, „Spiritul Olteniei”. O carte de referință, o carte pentru multă vreme.

Nicolae DRAGOȘ

Dan Lupescu este oltean și în „**Spiritul Olteniei. Pod peste himere. Holograme pentru Europa**” [două volume, 736 de pagini, Editura ALMA, Craiova, 2007] vorbește despre Oltenia nu ca despre o provincie, nu ca despre o parte a unui întreg, ci ca despre o țară al cărei spirit universal, negrănițuit nici în timp și nici în spațiu, nu este altceva decât esența esențelor spiritului românesc, nemuritor, imiscibil și invincibil. [Aici fie spus. Pentru a-și ranforșa demersul, autorul nu se sfiește să uzeze de argumentul autorității, (re)amintind amnezicilor și nu numai că, de pildă, Nicolae Iorga și Dan Simionescu au scris despre Oltenia ca fiind “*măduva romanității noastre*”, ori chiar “*epicentrul spiritului românesc*”] *Mutatis mutandis*, într-un anume fel, este ca și când cineva ar afirma, ba chiar ar și demonstra că partea este mai mare decât întregul, și că tocmai de aceea el, întregul, ar fi mai mare decât suma părților. Pare absurd, dar nu e. În schimb, este pentru prima dată în cultura românească când un intelectual – l-am numit pe Dan Lupescu – propune o astfel de concluzie, extrăgând-o cu micală și iscusință din variile incidente ale metodologiei întocmirii dicționarelor, ori enciclopediilor moderne. Paginile cărții configurează un vitraliu-portret-robot lucrat cu acribie și patimă din

documente ale timpului, din poezii, proze, fotografii artistice și de ziar, din note, convorbiri cu personaje unele controversate, cu personalități adulate, dar și cu somități ale arealului local un fel de mit al Olteanului – cu „O”, mare ! – combinat cu un eseu despre praxiologie. Mai exact, *summa summarum* include 32 de interviuri, un sondaj de opinie aplicat pe unsprezece *subiecți*, dar și cronici dramatice și de arta plastică, recenzii, tablete, editoriale publicate în *Cadran Universitar*, *Înainte*, *Cuvântul Libertății*, *Lamura*, *Flacăra* ș.a. între anii 1971 și 2007.

Definesc, cele enumerate mai sus, doar una dintre performanțele cărții lui Dan Lupescu. Mai sunt două. [Vorba neamțului: *Toate lucrurile bune sunt trei*, nu ?] Anume ? Autorul reușește să-i inducă cititorului ideea deloc comodă după care dincolo de erele geologice ori de metamorfozele geografice, dincolo de știință, conștiință și de muncă, dincolo de zile și de nopți, dincolo de regimurile social-politice, dincolo de ani, de timpuri, anotimpuri și tehnologii, ceea ce contează cu adevărat este numai *ceea ce lăsam în urma noastră*. Adică faptele noastre, viețile noastre, NUMELE noastre. Ele rămân în oameni și trăiesc cât omenirea. Sunt, adică, nemurire. Și încă. Deși nu-și propune așa ceva, deși suntem ceea ce devenim, deși nimeni nu devine ceea ce n-a fost, fapta lui Dan Lupescu de a publica ceea a scris și a strâns după 1989 va rămâne ceea ce este azi: un NUME mare pe o CARTE mare.

Ar mai fi de adăugat: într-o țară trăitoare acum într-o veritabilă junglă mediatică, socială, politică, și cultural-istorică, în *Spiritul Olteniei*, Dan Lupescu amintește o dată în plus că *floarea recunoștinței* se mai cultivă încă între Carpați și Dunăre, dovadă și superbisima dedicație din pagina a doua a primului volum: „*Închin această carte memoriei nepieritoare a Voievodului primei uniri politice a românilor, MIHAI VITEAZUL, în ajunul împlinirii a 550 de ani de la nașterea sa, precum și sculptorului nepereche CONSTANTIN BRÂNCUȘI, la primul veac de eternitate a capodoperei Sărutul, piatră de hotar în sculptura mondială a secolului al XX-lea, și la împlinirea semicentenarului de la nașterea în cer a Titanului din Hobita.*”

Mircea BUNEA

Corneliu LEU

MERITOCRAȚIA

partea a doua:

UN PRODUS AL DEMNITĂȚII UMANE

ȘI O POLITICĂ DE CONSOLIDARE A DEMNITĂȚII COMUNITARE

Din păcate (păcatele contemporaneității noastre politice) acest demers pe care-l dedicăm nevoii de democrație reală și convingerii noastre că cel puțin una dintre căi trece prin meritocrație, oricât am strădui să ne obiectivăm și să dăm formulărilor un caracter cât mai teoretic, nu reușește să evite ironia. Iar, dacă ironia încă mai este acceptată de academismul clasic drept o metodă de descifrare a adevărului, satirizarea de care am simți nevoia în fața unor asemenea fapte de golănie și a unor asemenea personaje de operetă vulgară care produc aerul nociv al incompetenței noastre politice, ar putea ea produce umor, dar devine nefavorabilă dorinței de a-l convinge pe cititor că SE POATE ȘI PRIN MERIT !

Iar asta pentru faptul că argumentele pe care le găsim în realitatea socială sunt în majoritate de natură negativă, contradictorie țelului nostru, obligându-ne mai degrabă la polemică decât la consemnare imparțială.

Din acest motiv, căutând contrabalansarea necesară unei poziții echilibrate, revenim cu capitolele acestei a doua părți, pornite din dorința de a descifra și sublinia elementele pozitive în configurația societății pe care o constituim. Adică „argumentele pro” - fie biografice, când e vorba de o anumită persoană exemplară, fie evenimentiale, când e vorba de acte de opinie publică încurajatoare și susținătoare a pledoariei noastre – argumente care demonstrează posibilitatea ajungerii la o orânduire meritocratică. Iată-le, doar cu referire exactă la cele trăite pe parcursul anului 2007, după voia Domnului – fie cu bucurie, fie cu tristețe, fi prin reacție spontană, fie prin acumulări care acum își arată întreaga semnificație:

I. BISERICA

CRITERIUL CULTURII ACTIVE ÎN OPȚIUNEA ELECTORALĂ

Spre a ne justifica iertătoarea atitudine față de agresiunea subculturii produsă pe canale politice și canale de televiziune (la noi, dar desigur și la alții) odată cu democratizarea (iar această așa zisă democratizare în cel mai demagogic sens populist nu începe acuma, ci chiar din dictatura care-și lăpășa etichete democratice producând egalitarisme pentru cei flatați gratuit a fi clasa muncitoare și situații privilegiate prin venituri suplimentare numai pentru vârful ei), în materie de înțelepciune democratică nu putem decât să recurgem la resemnatul proverb „De unde nu e, nici Dumnezeu nu cere”, renunțând a ne mai gândi la frumosul *ideal al meritocrației*.

Și așa, cu această resemnare față de propriul nostru destin, ajungem a ne complăce într-un statut de populație bananieră manipulată de grupuri de interese care, ele însele fiind vulgare, dinadins lasă și populația într-o stare inferioară de gândire și într-o existență de mahala a omenirii, sordidă și imorală. Mahalaua unora cu costume de firmă și altora cu haine second-hand, mahalaua unora care nu numai că și-au impus tacit manelele făcându-i să se retragă pe cei care anii trecuți mai protestau, dar chiar au ajuns a conta pe cât mai mulți aleși de-ai lor în parlament. Iar culmea este că șefii de partide, tributari unicului crez al democrației statistice prin numărul votanților, propun pe liste asemenea specimene, la fel cum îi încurajează a se pretinde a fi parlamentari pe alți „reprezentanți”: cei ai galeriei fotbalistice. Adică galeria formată din acei scandalagii care sunt partizani ai cuiva doar fiindcă vor violență; și nu din dragostea sau partizanatul pentru ceva sau cineva.

Această stare („a”, sau „i”, sau pur și simplu) submorală se mută în politică pentru că e vorba de număr de voturi. Dar se mută și în televiziune pentru că e vorba de ratingul de spectatori. Și, astfel, constatăm o decadere continuă spre mahalaua politică, mahalaua tv, mahalaua aspirațiilor venale și mahalaua parvenitismului sfidător, în așa fel încât bietul mahalagiu propriu-zis e de multă vreme depășit de mărlănia altor case mai mari, iar noi ajungem la o a doua formulare a resemnării naționale găsind cealaltă justificare căreia începem să-i dăm și ei valoare de proverb: „*Fiecare comunitate umană își are conducătorii pe care îi merită*” !...

Astfel, din resemnare decădem în recunoașterea precarității stării noastre de fapt, a condiției inferioare între popoare, a destinului de a ne fi rezervat locul în lumea a doua, sau a treia, sau în cea unde corupția, imoralitatea, mitocănia și nemunca sunt stări de normalitate. Meritul social nu mai contează; banii sfidează morala, legalitatea și administrația; aleșii jonglează cu banii noștri și nu mai avem nici măcar o opoziție credibilă de vreme ce în Parlament cade moțiunea de cenzură, iar în Consiliul General al Capitalei nici vorbă de vreo „moțiune de... bordură” la adresa marmorei și granitului primarului general.

Dar iată că, deodată, nu întâmplător arătând cert a inspirație adusă de Duhul Sfânt, ni s-a dăruit un

exemplu încurajator. Și nu oricând, ci tocmai când abjecția politică începuse să-și bage coada și în singurul lucru sufletește sfânt pe care-l mai avem: Biserica. Biserica permanențelor noastre și a străvechii noastre credințe ! Pe această cale, a neașteptatului dar pe care îl primește cel smerit, alegerea noului Patriarh vine ca un exemplu că ***meritocrația poate învinge*** orice; chiar și unele interese fundamentaliste. După toate dezamăgirile noastre cu guvernări penale, parlamentari versatili, demnitari traseiști, electorat manipulat prin cel mai ieftin populism și partide politice sinucigașe prin propria lor luptă internă, Adunarea Națională Bisericească a Ortodoxiei Române ne-a arătat că putem avea un organism electoral demn și capabil de cea mai bună alegere (dintre cele posibile, binențese); și nu pentru satisfacția unora sau a altora, ci pentru interesele marii obști pe care o reprezintă.

Fără a avea vreun alt mandat decât cel moral și cel tradițional al Credinței noastre, această Adunare a votat de o mie de ori mai responsabil decât oricare dintre corpurile electorale care au funcționat în România acestor optsprezece ani de democrație. Decât oricare dintre politicienii care s-au perindat la conducerea țării ridicându-se prin nemerit, ca profitori ai blazatei noastre convingeri că avem soarta de a fi reprezentați doar de aleși democratici obedienți intereselor de grup, practicanți ai sfărărilor, populismului și a coruptelor aranjamente de culise.

Pentru că, orice ar spune cei care ar fi avut interese contrarii, orice ar pretinde defăimătorii, oricum ar strâmba din nas cărcotașii sau ar căuta alternative analiștii, ca oameni care păcătuim și nu pretindem perfecțiunea, avem totuși convingerea că, pentru tronul patriarhal, s-a făcut alegerea cea mai dreaptă: Din punctul de vedere al reprezentativității a fost ales cel mai reprezentativ ierarh, cu cea mai cuprinzătoare activitate postdecembristă; din punct de vedere cărturăresc a fost ales cel mai abilitat și mai recunoscut cărturar în lumea teologică europeană; din punct de vedere administrativ a fost ales cel mai de evidență ctitor bisericesc din ultimele decenii; din punctul de vedere al vârstei a fost ales cel aflat la anii care îți trebuie ca să fii și în putere și înțelept, iar din punctul de vedere al sufletului oamenilor contemporani cărora ne adresăm, a fost ales cel care n-a ezitat să implice mijloacele de comunicare modernă în misionarismul poruncit prin apostolică tradiție. Cu alte cuvinte, mai palide decât cele ale sacralității și mai înrobite față de ceea ce este secular, a fost vorba de o ***opțiune electorală pentru cultura temeinică și activă din care decurge atât darul novator social al diaconiei, cât și virtutea teologică.***

După asemenea argumente, indiferent de preferințele unora sau ale altora, avem doar dreptul ca, pentru luminarea noastră, să ne întrebăm dacă ar fi fost altul mai bun; iar, după această luminare, nu putem decât să spunem: Punctum. Adunarea și-a făcut datoria, iar criteriile ei meritocratice au triumfat. S-a simțit limpede puterea înțeleaptă de depășire a subiectivismelor, puterea votului responsabil pentru vrednicie și virtute, așa cum am avea nevoie în toată societatea românească. O gândire luminată nu spre utopia perfecțiunii, ci spre pragmatica respectării a ceea ce e mai promițător pentru progresul obștei: ***buna formare a înțelepciunii cuiva și spiritul activ al transformării acestei înțelepciuni în faptă.***

Deducem astfel că educația democratică înseamnă răspunderea față de ce votezi, iar ea concordă evident cu discernerea religioasă a binelui. Și, dacă nu e omeneste posibil să prevedem tot ce va face în viitor cel ales, e omeneste obligatoriu să fim atenți la cel pe care îl alegem, prin meritele prezente pentru care îl alegem.

Cum am afirmat de la început, nu aștern aceste rânduri ca un elogiu la adresa celui care, primind elogiul suprem al Bisericii sale, al marii eclesii a românilor ortodocși, nu mai are nevoie să fie elogiat. Nu fac decât să-mi exprim reîncrederea în cauza meritocrației pe care, chiar dacă nu o consideram deloc pierdută, mărturisesc: nici nu-i preziceam un exemplu temeinic de susținere la societatea românească, producându-se atât de rapid. Dar și atât de necesar ca să mai putem spera în redresarea morală a politicilor noastre de afirmare democratică.

Ca dovadă că există o luminare prin Duh Sfânt, este faptul că acest exemplu temeinic ni l-a oferit Adunarea asupra căreia oricine așteaptă să se coboare Duhul Sfânt, chiar rugăciunile care o preced invocând aceasta. Iar nouă, românilor, nu ne rămâne decât să ne rugăm pentru coborârea Lui și asupra altor adunări care ne decid soarta.

Dacă acest lucru a fost posibil la Palatul Patriarhal, de ce n-ar fi posibil și la Palatul Parlamentului, la Palatul Cotroceni, la Palatul Victoria ? ! Condiția e una singură: Adunarea să fie de credincioși onești, care să cheme întradevăr Duhul întru inspirarea lor. Iar El va veni și lucrarea Lui ne va feri de ceea ce, nu teologia, ca să nu mă refer la cele sfinte, ci proverbul nostru mirean numește: ***„Oameni neduși la biserică”***.

De acest pericol și de asemenea indivizi trebuie să ne ferească: De oamenii neduși la biserică, fapt pentru care cred că ne pot conduce prin intrigi și sfărării; de oamenii neduși la biserică pentru care politica e scandal și nu înțelegere; de oamenii neduși la biserică a căror singură cultură politică este cea de a face caz de banii lor și a-și face drum prin acești bani fie ei câștigați cinstit sau necinstit; de oameni neduși la biserică pentru care nimic nu-i mai important decât trufia lor vulgară, sau interesul lor meschin; de oameni neduși la biserică și, din pricina aceasta, ne învățând că manipularea, fie ea și politică, tot scula diavolului este, iar ispitirea celor creduli, chiar dacă e vorba numai de electorat, tot prin necuratul se produce; de oameni neduși la biserică pentru care nu există semen, ci există doar adversar, nu există înțelegere pe rațiuni superioare ci există numai luptă pentru ciolan, nu există dialog ci doar mitocănie; de oameni care, neduși la biserică fiind, nu au auzit despre saltul de la haită la societatea umană despre care toate cărțile sfinte vorbesc !

Dar nu la cărțile sfinte îmi permit eu, profanul, să mă refer, ci la cultura noastră strict laică din care rezultă această infamantă categorisire de „oameni neduși la biserică” , dar pe care, noi, cu naivitate sau neștiință, îi ducem în fotolii de conducere doar pe criteriul că au fost și alții mai răi sau mai proști. Or fi fost, dar tocmai de asta avem nevoie de un duh care să ne lumineze, chiar și fără invocări liturgice.

Fiindcă, în ultimă instanță, Duhul nu trebuie decât chemat cu bună credință; El nu are ierarhii, nici preferințe eclesiastice, pentru că misiunea Sa este de a-i lumina pe toți muritorii. Așa precum S-a coborât asupra Adunării Naționale Bisericești îndreptându-și raza către cel vrednic, tot așa S-ar putea

2

coborâ și asupra alegerilor pentru Parlamentul European și asupra viitoarelor alegeri locale sau prezidențiale, fără a ne putea acuza cineva că-L secularizăm.

Cel mult Îl exprimăm în cuvinte moderne. Pentru că meritocrația, atât de necesară opțiunilor noastre electorale, se exprimă în limbajul de paraclis și amvon prin acel emoționant și convingător: „***Vrednic este”*** pe care l-am auzit rostit de curând datorită unui ***vot dat pe motive de vrednicie.***

Nu ar fi cu nimic un pas greșit intelectual și nici semn de religiozitate, ci chiar unul firesc, de ratiune politică a dezvoltării unei țări pe calea temeiniciei de afirmare prin merit. Și prin ***recunoașterea meritocrației ca act de democrație reală,*** dacă alegătorii ar putea afirma din toată inima despre fiecare ales al lor că: „Vrednic este !”...

II. FAMILIA

MUTATIS - MUTANDIS

Reamintim cititorului faptul că - în continuarea primului șir de considerații și argumente care puneau în dezbatere ideea de meritocrație și apelul privind necesitatea afirmării ei în contextul căutărilor de reabilitare democratică a societății românești contemporane, printr-o mentalitate pragmatică și rațională care să recunoască pericolul deteriorării noastre morale în apele tulburi a înțelegerii democrației doar ca o cale spre libertăți permissive pentru grupurile de interese bazate pe animalicul “care pe care !” - am început această nouă serie de articole cu cel intitulat *“Criteriul culturii active în opțiunea electorală”*. Iar semnele pozitiv-sociale pe care le descifra acel articol, poneau de la actul electoral benign produs prin criteriile care au condus la alegerea noului Patriarh.

Ca în toate recunoașterile sondajelor privind încrederea cetățenilor României, instituția care a întărit speranța noastră de redresare a mentalităților ce ne caracterizează, printr-un plus de atenție acordat concepțiilor meritocratice și printr-o înclinare a bunului simț electoral înspre acestea, a fost Biserica, actul de responsabilitate electivă a Adunării Naționale Bisericești fiind pe măsura puternicei noastre obști ortodoxe.

Spre a ne confirma (sau a ne infirma, sau a ne verifica) acest sentiment, am continuat apoi cu o analiză critică a câtorva evenimente produse recent în mireana noastră viață politică, iar concluziile au redevenit dezastruoase: În orbirea pentru măruntele interese de grup și în confundarea acțiunii politice cu tot ce este mai scandalos, mai pervers și mai demagogic în materie de democrație, cele câteva evenimente de interes public ce au ajuns pe firmamentul politic al săptămânilor ulterioare nu demonstrau decât prăpastia dintre ele și nevoia actului de răspundere națională.

Printre acestea, însă, un fapt divers epuizat rapid de rubricile de știri, dar de-ade dreptul tulburător ca act de responsabilitate umană în luarea unor decizii care-ți privesc destinul, un marunt reportaj de provincie cum transmit corespondenții numai atunci când n-au de popularizat evadări, prostituție, crime cu biete, pedofilie, accidente cu iresponsabili sau violuri cu babe, ne-a pus în fața unei situații cu valoare de simbol :

O neglijență grosolană, firească numai în primitivismul unei societăți ca a noastre, în care nu poți fi sigur pe serviciul public decât dacă stai mereu cu mâna-n buzunar și împingi spaga, a făcut ca două fetițe născute în aceeași zi, le aceeași maternitate, să fie date părinților invers, fiecare familie luând ferictă în brațe copilul celeilalte. După opt luni, într-una dintre familii remarcându-se că micuța nu avea nimic comun în trăsături cu vreunul dintre părinți, soțul a intrat la idei. Dar o fericită situație a condus, în loc de scandal, la o analiză de probe ADN. A rezultat că ADN-ul fetiței nu provenea nici dintr-al mamei, nici dintr-al tatălui, iar cercetările făcute la maternitate au descoperit cealaltă familie, cu cealaltă fetiță «livrată » din greșeală.

Din punct de vedere birocratic lucrurile s-au aranjat făcându-se schimbul. (Aici, gura mea rea mă face să cred că nu sau aranjat ele chiar total, fiindcă, atunci când îi vine pe lume un copil, omul dă bacșișul cu ochii închiși și nimeni nu consideră asta un abuz. Așa că nu cred că personalul sanitar respectiv, dacă nu cumva a mai cerut și altă spagă, a avut bunul simț s-o dea înapoi pe prima luată de la bietii oameni cărora le-a încurcat copiii.) Dar din punct de vedere sufletesc, lucrurile nu se aranjează atât de ușor într-o astfel de situație. Din punctul de vedere al sentimentelor materne și paterne, nu se poate să nu apară chinul părinților alături de care, vreme de opt luni, a crescut un copil ce devenea tot mai mult al lor, făcea tot mai mult parte din viața lor, întregea tot mai mult familia lor !... Chinuitoare opțiune pe care, nici o instituție, nici o birocrație, nici o pedeapsă pentru cei vinovați și nici măcar vreo recompensă de pe lumea asta, nu au cum s-o rezolve.

Până la urmă - așa cum am spus că Duhul Sfânt s-a coborât asupra electorilor Bisericii noastre autocefale care L-au invocat liturgic, dar că Misiunea Lui este să vină la fiecare și oricând - cele două familii, prin simpla trăire cu responsabilitate a dragostei întărite în mijlocul lor de venirea pe lume a copiilor, au rezolvat ele însele și prin proprie voință problema: Cum era natural și firesc, au schimbat copiii între ele. Dar, așa cum și-au simțit celelalte obligații și trăiri ce țin de sentimente mult mai profunde, sentimente capabile să conducă omul la gesturi de mare înălțime emoțională, ele s-au zbatut cu îndârjirea de a nu renunța la o bucurie în plus pe lumea acesta, au făcut eforturi și au reușit să se mute în locuințe vecine unde, cu toate că fiecare își crește adevăratul copil, îl are prezent alături și pe celălalt în care și-a investit sentimentele părintești. Iar fetițele vor crește ca două surori spre înflorirea acestei duioșii de frumusețe umană.

Faptul a fost succint relatat într-un jurnal de actualități din săptămâna 7 – 13 octombrie. Nici nu mai știu pe ce post și despre ce localitate era vorba. Parcă era pe undeva prin Moldova.

N-am reținut asemenea amănunte, pentru că m-a covârșit marea semnificație a acestui fapt: Prin

3

propria lor voință de găsim de cele mai luminate soluții sufletești, două familii de oameni de pe întinsul României fac toate eforturile cu putință și rezolvă cum nu se poate mai frumos-omenește un caz atât de complicat !... Iar eu îmi dau seama că vin și relatez toate acestea în contextul unor rânduri cinice, axate pe problematica lipsei de suflet și de răspundere a politicianismului de la noi. Și sunt chinuit de întrebarea: Dacă două familii simple au putut face asta prin dragostea egală față de cei doi copii, de ce n-ar putea face cam același lucru două partide politice, de vreme ce își declară dragostea egală față de întreg electoratul românesc ?!

Pesemne că sunt exagerat în pretenții dar, oricum, după exemplul cu Biserica, iată că un alt exemplu, venit direct din familie, adică din cea mai semnificativă celulă socială a țării, se adaugă întărind speranțele noastre în redresarea morală a demersului politic românesc.

Întrebarea care se pune este « Cum și prin cine ?! »... Cum am putea concilia politicele cu morala unor sentimente profunde și sincere; cum am putea înlocui perfidia manipulării de către politician a înfiatilor săi politici, care-i sunt alegătorii, cu revelarea căii celei drepte și cinstite a ofertei politice ca o competiție și o emulație pentru soluții în folosul populației; ca o lepădare de interesele de grup și de nesinceritatea discursului politic întru acoperirea corupției; ca o voință generală de a înlocui demagogia vorbelor cu meritocrația faptei ?! ?

Oare vom putea ?... Oare vom ajunge la o anumită religiozitate în respectarea sentimentelor, cum au făcut în mod laic cele două familii mirene ?... Oare vom dobândi rațiunea atent pragmatică spre care religia a îndrumat Adunarea Bisericească ?... Iată două mari segmente ale obștei românești care ne încurajează prin exemplul lor: Familia și Biserica. Oare un al treilea segment, chiar dacă este el mai vulnerabil constituindu-se prin oscilanta (oriunde) și nesigură (la noi) clasă politică, ar putea căpăta măcar un dram în plus din această înțelepciune ? Baremi gândindu-se la frumusețea gestului natural al celor două familii care, dacă s-ar fi luat după artificialitatea birocratică-dușmănoasă, lipsită de sentimente, a orânduiri noastre, puteau decada în cu totul alte acte: de injurii, de acuze și procese juridice, de manipulare a celor doi copii spre îndepărtare și înrăire... Adică tot felul de răutăți potrivnice, după exemplul de manipulare de către partidele politice a corpurilor electorale pe care politicienii ar vrea să le formeze în spiritul lor de adversitate nocivă.

Ca să răspundem la această întrebare, trebuie văzut mai întâi cu cine defilăm spre a ajunge să primim spirituala luminare necesară. Adică vreun politician care să ne aducă mai aproape de Duhul cel bun îndrumător, care trebuie să existe și pe calea politică, nu numai pe cea religioasă, de vreme ce binele trebuie asigurat și pe cale profană, misionari ai progresului fiind considerați toți îndrumătorii unei națiuni, iar misionarismul laic însemnând în primul rând puterea de a-ți manifesta credința în valorile democrației. Cu alte cuvinte, un om, sau niște oameni, care, deprinzând sufletește, prin spiritualitate, respectul pentru valorile Credinței, să ajungă rațional și la respectul pentru valorile actului politic necesar în contemporaneitate.

Și o luăm pe rând :

Spiritul tutelar al social-democrației, singurul om care, de fapt, își poate demonstra profesionalismul politic, este un caracter onest cu oricine și cu sine însuși, dar care și-a extirpat metafizica. Din acest motiv, pare condamnat la a practica doar precarul tehnicism lipsit de suflet al politologiei sovietice, ridicându-i deschiderea doar până la limita subtranscendentă a analizei politice postmarxiste.

Spiritul tutelar al Cotrocenilor crede în Dumnezeu cu sinceritate. Cu multă sinceritate, dar numai atâta vreme cât îi aduce alegători: astfel demonstrându-și, chiar și prin acest fapt, tot sinceritatea. În rest, ca și activiștii care-și betozau pe șест copii, nu are curajul de a fi necredincios, cum l-ar îndemna uneori firea.

Se află în ascensiune populistă un om atât de sărac cu duhul încât crede că are bani destui ca să-l cumpere pe Dumnezeu măcar prin ierarhii pămâtenii. Are dezamăgiri de suficiență, tot în numele fuduliei că ar putea plăti orice; iar trufia cu care vorbirea lui confuză pretinde un tron vine din ignoranța crasă în materie de valoare. Tot astfel, sfîndînd valorile doar din ignoranță și confundând efortul necesar de afirmare a unui scop cu convingerea că politica înseamnă scandal și demascare, un alt grupuscule politic total lipsit de Dumnezeu încearcă populismul fără să se poată ridica de la pământ. Mai sunt unii care se retrag de la guvernare fără să le treacă prin minte că, de fapt, sunt bătuți de Dumnezeu, alții care guvernează tot timpul, cu toate că sunt în conflict cu Dumnezeu prin intermediul lui Tokes, iar pentru alții, cei mai abjecți, guvernarea nu înseamnă decât o sursă de îmbogățire prin orice mijloc, iar hramurile mănăstirești la care fac danii, prilejuri de aranjamente de culise.

Cât despre partidele istorice, cum le numeam odată, țărăniștii au fost atât de contaminați de securiști încât mai au foarte mult până să ajungă să-i ierte Dumnezeu. Iar liberalii care au adus cândva secularizarea, au rămas consecvenți cu doctrina lor numai prin faptul că Dumnezeu e secularizat prin corupte interese egoiste, ei ne având aripi ca să se ridice de la conceptul de « individ » la conceptul de « semen ».

E firesc, în acest context, să reziste unele extremisme; democrat-creștini adevărați nu avem neam; iar comuniștii au rămas cu năravul de a se declara ateii, fără să-și dea seama că, declarând a nu-l recunoaște pe Dumnezeu drept Dumnezeu, tocmai recunosc existența obiectivă a Dumnezeirii.

Cam așa e tabloul moral al convingerilor religioase sau nereligioase de pe eșichierul nostru politic, iar noi nu ne permitem aceste considerații pentru a forța vreo asemănare în spațiile unor zone cu totul diferite ale socialului, cum sunt familia, obștea religioasă ori politicul. Nu facem decât să căutăm relațiile de bun simț care, neîndoielnic, există între acestea și sfera de influență reciprocă ce le cuprinde. Nu încercăm vreun act absurd de a impune uneia întregul valorilor celeilalte, ci pornim de la raționalul și chiar dialecticul « *mutatis-mutandis* » care presupune influențare, comparare, preluare, adaptare sau măcar îndatorirea celor care compun sfera unei noțiuni de comunitate socială să fie în cunoștință de cauză privitor la valorile și aspirațiile celorlalți, adică a categoriilor din sferile cu care se intersectează.

4

Or, chiar prin dorința și scopul său de reprezentativitate, prin lupta din interiorul său de a face ca o formație sau o orientare să devină temporar reprezentativă pentru nevoile și voința tuturor obștilor care formează societatea, adică populația unei țări, politicul are această vocație: de a vorbi în numele celorlalți și a decide în numele celorlalți. Din această vocație decurge și obligația sa, angajamentul său de a proceda astfel, de a impune acea voință politică reprezentând cele mai multe interese, dacă nu toate, de a conduce în numele recunoașterii celor mai multe valori dintre cele pe care le cultivă diferite corpuri ale societății contemporane, de a se pune în slujba fiecărei obști căreia i se adresează pentru a-i obține votul și de a-i cultiva convingerile, dacă nu recunoscându-i-le, oricum recunoscându-i dreptul la ele și obligația sa de a și le însuși în măsura în care acestea reprezintă o valabilitate generală.

Cu alte cuvinte: dacă relativitatea unei asemănări este fapt recunoscut și nu trebuie să confundăm aspirațiile, voința, valorile unei zone sociale sau psihologice cu ale alteia, aprecierea pe criteriul « *mutatis-mutandis* » are dreptul să o facă oricine, în orice situație. Nu cerem politicului să calchieze ceea ce face Familia sau ceea ce face Biserica dar, după asemănarea voinței și a căilor acestora, nu se poate să nu adresăm tocmai unui asemenea segment social care pretinde reprezentativitate din partea celorlalte, cerința de a se demonstra capabil de o voință politică cinstită în căutarea celor mai bune căi pentru binele general. Așa cum, din partea celorlalte două categorii de existență socială pe care le comentăm aici dintre multele în care se poate împărți o societate - categorii de esență, pentru că Familia este celula socială de bază, iar Biserica forma de existență socială de cea mai veche tradiție - avem zilnic demonstrația că voința de a-și rezolva în bine starea, situația, interesele, nevoile, aspirațiile, etc. presupune credință, căutare și sacrificii, *mutatis-mutandis*, această credință, această căutare, această disponibilitate la sacrificii, trebuie să devină evidentă și în sfera politicii, dacă cei ce o populează vor să aibă credibilitate. Iar corpul sau corpurile politice ale unei societăți trebuie să se demonstreze apte de a impune altora respectul pentru credințele care le caracterizează și pentru îndreptarea căutărilor lor spre binele public, spre binele comun. Altfel, politicul nu poate sta lângă celelalte două și, în general, nu poate sta cu fruntea sus în fața societății.

Nu o credință precum cea religioasă, i se cere; nici o grijă de cel apropiat emanată chiar din aceeași căldură cu cea a familiei. Dar, *mutatis-mutandis*, i se cere exprimarea limpede a valorilor pentru care pledează, i se cere credința sinceră față de elementele unei doctrine în virtutea căreia își prezintă oferta de administrare a țării, i se cere a demonstra că reprezintă în mai mare măsură o categorie de oameni dispuși la sacrificiu pentru binele public, decât una grupată doar pentru obținerea unor avantaje personale.

Numai pe asemenea motive ne-am permis a porni de la exemplul celor două sfere dintre cele care se intersectează în existența noastră, ca lecție de valabilitate pentru sfera politicului: Familia, înafară de măruntul procent al unor deplasări, reprezintă însuși izvorul de căldură umană reciprocă și de grijă a unei persoane față de alta; deci voința de existență. Biserica s-a confirmat atât istoricește cât și contemporan a fi liantul național cel mai puternic, tocmai dovedindu-și voința de spiritualitate unită întru Cele Sfinte. Nu negăm faptul că există și în aspectele vieții politice intenții bune care se subliniază uneori. Dar rar. Sporadic, fără forță de convingere și, mai ales, ineficient față de ceea ce așteaptă societatea românească de la cea mai spectaculoasă invenție obștească a vremurilor noi: Desfășurarea publică a demonstrației de convingere politică democratică.

Politicienii trebuie să-și și dea seama că este vorba de un mare spectacol - care se desfășoară în mod atât de public, încât nu se poate să nu li se observe prea bine orice fel de joc - dar, în același timp, trebuie să fie convinși că jocul acesta nu se mai poate desfășura cu amatori, cu nechemati, cu netalentați și neșcoliți. Ca să nu-i huiduie și să nu arunce cu ouă clocite în ei, publicul dorește actori bine formați, demonstrându-și atât vocația cu care vin în acest spațiu public al politicii democratice, cât și buna cizelare prin cultură și strădanie formativă a mijloacelor prin care își joacă rolul.

Biserica și Familia nu pot (și nici nu trebuie) a fi imitate. Ele își au rolul lor și mijloacele lor în evoluția spirituală a societății. Politicul trebuie să-și afle și să-și demonstreze cu aceeași onestitate rolul său. Rol care, ne fiind același, nu poate nici calchia mijloacele, nici împrumuta voința de afirmare spirituală al celor două. De aceea, trebuie să arate că și l-a descoperit pe al său, cu elementele proprii de credință, de consecvență, de cinste în serviciul public și toate celelalte elemente care contribuie la afirmarea voinței politice a unei societăți.

Numai cu intențiile bune ale onora, empirice și precare, așa cum sunt ele, dar despre care am păcătui dacă am spune că nu există deloc, nu se va face niciodată nimic. Ba, dimpotrivă, politicul va sublinia deingrolada în care duce țara.

Deoarece acreditarea în fața electoratului a unei reale voințe de a-ți face datoria față de el, se poate demonstra tot printr-o formă de credință și o formă de învățătură, după exemplul Bisericii, chiar dacă mai apropiată de păcatele zilnice decât Ea. Adică printr-o formă în care omul să te simtă și sincer dar și învățat în doctrinele tale, calificat în a le aplica cu pricepere. Și, mai ales, consecvent în fața bună care, din punct de vedere politic, total secularizată fiind, este mult mai concretă și mult mai pipăibilă pentru oricare.

Întru această speranță ne-am permis o comparație pe care, după faptele sale de până astăzi politicul românesc n-ar merita-o; ci doar încrederea noastră în conceptul de meritocrație ne obligă să ne-o permitem și să pledăm pentru învățătura ce se poate trage.

Bine-nțeles, cu precizarea aceluia « *mutatis-mutandis* » și a faptului că, din păcate, începem să ne aflăm la limitele unei asemenea așteptări de care depinde afirmarea unei adevărate voințe politice românești.

5

III. PERSOANA

(LA ACEST CAPITOL, SPRE A DA CELOR CARE SUNT ÎN VIAȚĂ DREPTUL CRESTINESC DE A-ȘI CORECTA.COMPLETA ȘI DESĂVĂRȘI PERSOANA, LUĂM DOUĂ BIOGRAFII CARE, ÎNCHEIDU-SE, S-AU RETRAS LA DISTANȚA DE LA CARE LE PUTEM PRIVI ANSAMBLUL ÎN TOATĂ BINECUVÂNTAREA LUI).

DEMNITATEA FENTEI ȘI DRIBLINGULUI

Cu cât te tulbură mai mult, moartea unui om mare care a fost adevărat model pentru alții, poate fi mai puțin chinuitoare, deoarece ea nu-ți împinge sentimentele doar către durerea pierderii ci și către meditație asupra acelei vieți de model care, încheindu-se, mai aduce încă un mare dar semenilor: semnificația exemplară pe care o capătă pe soclul care acum e stabil și definitiv.

Ii vor face argeșenii, desigur, binemeritata statuie în bronz Domnitorului lor atât de legat de cetățile de scaun ale Argeșului și Târgoviștei, așezând-o cu dragoste și cinste în fața stadionului care-i poartă numele; dar statuia spirituală și-a făcut-o el dânduindu-ne-o nouă, până-n ultima clipă și până la ultimul amănunt. Iar ultimul amănunt, cel pe care poate că-l știau unii, dar a devenit evident și, mai ales, semnificativ pentru toți de-abia acum, în ciuda faptului că ține doar de tehnica jocului (adică, în ultimă instanță, lăsând vocația laoparte, de tehnica meseriei pe care și-o alege orice om), devine uluitor atunci când îl privești în perspectiva unei vieți încheiate: Marele, genialul, cuceritorul și covârșitorul fotbalist nu a avut, în toată viața lui NICI UN CARTON GALBEN !

Deci, mutând lucrurile de pe stadion în viața de zi cu zi în care, pentru unii dintre noi nu trece săptămână în care să nu merităm un cartonaș galben, iar unul din câțiva să nu ajungă și la cel roșu, iată cum tristețea acestui moment capătă o conotație de înțelepciune prin exemplul unei vieți întregi care demonstrează că se poate exista și corect, se poate exista și cinstit, se poate exista fără a face nimic rușinos. Adică putem crede optimiști într-o meritocrație ce va împinge societatea spre mai bine, pentru că exemplul uman spre o asemenea direcție există. Cad astfel scepticismele provocate de necinstea de zi cu zi, demagogia de zi cu zi, cearta și agresivitatea de zi cu zi.

Traducem aceasta prin ideea că lucrurile din viața noastră se poticnesc pentru că: "nu trece zi de la Dumnezeu în care să nu vedem un politician corupt, o lege strâmbă, o afacere în defavoarea cetățeanului, o scumpire în defavoarea consumatorului, un favoritism spre câștigul dubios al unora, un joc de putere administrativă prin care sunt trișați cei pe care-i administrezi, o minciună la dosarul de la CNSAS, o descoperire în declarația de avere, ca să nu mai vorbim de servicii prost făcute, funcționari incompetenți, spăgi, traficuri și acte ilicite prezente zilnic cu zecile de mii"... Am „tradus”astfel paralela făcută, spre a sublinia ceea ce numim în practica curentă „*driblare a cetățeanului*” sau „*fentare a legii*”. Și o facem în amintirea unui om care, practicând driblingul cu toate rigorile sale profesionale, a reușit ca o întreagă viață, niciodată să nu înșele, să nu bruscheze, să nu încerce câștig nemeritat, să nu concepă a fi agresiv, să nu-și manifeste, măcar odată, aversiunea față de vreun partener, de vreme ce nici unul dintre sutele de arbitri care i-au controlat jocul nu a ajuns la măsura de a-i arăta cartonașul galben.

Dumnezeule, deci se poate !... Deci caracterul uman poate ajunge la o asemenea morală profesională cu care să treci prin viață demn și lăsând o amintire nepătată nici de cea mai mică nuanță de galben !... Dă-ne Doamne, asemenea oameni să salveze societatea asta blestemată la riscul de a se-ngropa sub ploaia de cartoane de-a dreptul roșii !... Deschide-le Doamne mintea și arată-le că regele driblingului și al fentei a demonstrat cum se poate face asta cu bună credință, prin fâțișa competiție de calitateți și nici un act infam care să reclame lovitura de pedeapsă pe care-o primește întreaga echipă, dacă tu ești nedemn ! În cazul de față, al „traducerii politice”, echipa este întreaga țară care, din pricina unor jucători nedemni, agresivi, trișori, pungași, cotonogari, profitori de off-side, scandalagii care-njură adversarul sau arbitrii și care, doar dacă le pui cătușe renunță la năravul mâinii hoațe, întreaga țară suferă lovitură de pedeapsă după lovitură de pedeapsă. Pentru a ne salva, statuia lui Dobrin ar trebui să fie înălțată nu doar la stadion și nu doar pentru iubitorii sportului, ci în orice piață publică și pentru oricine, purtând inscripția: „UN ROMÂN DE MERIT, CARE A DEMONSTRAT CĂ SE POATE TRĂI CINSTIT ȘI DEMN”.

„A dribla cinstit” – iată paradoxul încurajator. Dar e paradox numai în aparență, deoarece exemplul lui Dobrin ne demonstrează că atunci când în viața ta primează vocația și profesionalismul – vocația cu care te-ai născut și profesionalismul cu care ți-ai cizelat-o tocmai ca să dăruiești prin ea oamenilor bucurii, cum ne-a dăruit el în marele spectacol fotbalistic de fair-play ce i-a fost întreaga viață – poți trece prin ea cu demnitate pentru tine și cu mare folos pentru semeni. Iată de ce, acum când pe buzele multora se află falsul și pedantul termen de „reformare a clasei politice”, trecem peste durere și ajungem la exemplu. Exemplu care, așa cum am arătat în alte articole că poate veni de la Biserică sau de la Familie, iată că poate veni chiar și din marea comunitate sportivă a românilor. Și nu de „*reformare*”; pentru că, deocamdată, nu avem ce reforma. Este, însă, posibil să ne *formăm* o clasă politică prin respectarea criteriului de meritocrație, după exemplul lui Dobrin în profesia lui. Adică să promovăm acei oameni cu vocație sinceră pentru politica țării și să-i formăm tehnic atât de bine încât, niciodată în serviciul public să nu frizeze apariția vreunui cartonaș, care numai punctual îi privește pe ei; ca pedeapsă, însă, se răsfrânge asupra noastră, a tuturor. Pentru că toată țara suferă de pe urma concepțiilor abuzive și egocentrice pe criteriul grupului de interese, care până acum nu se ridică peste stadiul democrației de haită; și e nevoie ca o voință politică adevărată, la nivelul întregii țări, să-i formeze pe cei devotați cu adevărat cauzei democrației românești.

Nu întâmplător, deci, la căpătâiul unui asemenea om-exemplu, lacrima mi s-a oprit transformându-se în gânduri despre „*Demnitatea fentei și driblingului*”, cum mi-am intitulat aceste rânduri care, pentru o mai largă interpretare, s-ar putea intitula și: “*A fi mare domn chiar și atunci când driblez*”; sau: „*a fenta la o mare înălțime morală*”; sau, fiind vorba de penibilul balcanic al mediului nostru: „*a aduce la nivelul gloriei și demnității un act prin care alții nu știu decât să se înjosească*”; sau multe alte asemenea

formulări încurajatoare pentru speranța noastră de a ne îndrepta spre criterii meritocratice în societatea românească. Speranță produsă chiar și de o meditație tristă, la pierderea celui despre care știam toți cât de corect era, cât de moral era, cât de cinstit, de drept și de demn era, ridicând la valoare de artă morală ceea ce fiecare mic escroc material sau pungaș politic crede că e înșelăciune, trișare, tragere în piept sau orice alt act nefast din meschinul cocncurețial sau acaparator.

Pentru că el, Dobrin, prințul lumeț al fentelor și regele stăpân al driblingului a făcut din acestea act de demnitate și de glorie publică; în vreme ce noi, repet: în viața noastră de zi cu zi, făcându-le și prost și pe ascuns, ne considerăm șmecheri pentru că i-am trișat pe alții și suntem, în fapt, pungașii care i-au furat.

...Și, fiind acesta obiceiul bocitoarelor - de a repeta invocările frumoase despre viața celui care ne părăsește lasându-ne mai triști în lumea asta mai tristă – iarăși repet: Zilnic, mii de politicieni, zeci de mii de oameni de afaceri, sute de mii de funcționari corupți, milioane de șmecherași se dribleză ca să se fure, fentează spre a eluda legea și îi deposedează pe alții de bunurile lor, în vreme ce, iubind și respectând mereu fair-play-ul în posesia mingii și bucuria de a o juca, domnitorul argeșean al uralelor noastre, nu a avut nici măcar un cartonaș galben în toată cariera lui ! Adică, nu și-a permis nici măcar să greșească, darămite să înșele sau să agrezeze !

E o lecție de demnitate așezată chiar pe conotația vulgarizat-condamnabilă a „*driblării*”. Condamnabilă la toți muritorii care o consideră *o hoție ceva mai puțin condamnabilă* și din acest motiv, o practică în limitele dubioase ale relei credințe. Chiar așa a și intrat termenul în limbajul curent: meschin, apucător și bazat pe interese ascunse. Driblează politicienii, dribleză fabricanții, dribleză negustorii, dribleză administratorii bunurilor altora, dribleză prietenii, dribleză oamenii care se pun în serviciul tău... De acolo, de unde a primit primul său cartonaș - cartonașul de intrare la locul dreptilor, pe care ți-l dă numai Sfântul Petru - prin propriul său exemplu Dobrin face o ultimă fentă, așa cum ne înveselea cu neprevăzutele mișcări ale invincibilei sale curse pe lângă tușă: Le face, acestor dribleurii meschini, fenta de a-i trimite la reformă dacă nu învață că driblingul e ceva foarte serios și foarte profesionist, pentru care trebuie să ai și vocație și cinste și pregătire tehnică.

*

Ne-am fi gândit oare, vreodată, la Dobrin ca om politic ?

Niciodată, cu toate că el întrunea cerința principală și era printre puținii care avea trăsătura esențială pretinsă omului public: **Cinstea și profesionalismul cu care se achita de îndatoririle sale publice – onestitatea și dăruirea cu care devenea model în viața publică.**

Dar, cu toate că acestea trebuie să fie trăsături semnificative la oricine aspiră spre a fi lider de opinie, viciera și deturnarea conceptului de „politică” la noi, scoate un asemenea om din sfera ei. Persoană publică evidentă și adevărat model de comportament al cărui exemplu ar fi fost grăitor chiar și fără să vorbească în limbajul mai de lemn sau mai inspirat al celor care vor să ne conducă, Dobrin nu numai că nu a fost luat în seamă de partidele cărora le-ar fi făcut cinste și le-ar fi adus popularitate, dar nici măcar în politicile fotbalului nu a fost atras.

Ba, îndrăznesc chiar să afirm că a fost respins !... De cine ?... De nimeni; de nici o persoană concretă, de nici un om care l-ar fi considerat un adversar sau un nechemat. Nu și-ar fi permis nimeni să-l ignore pe găscan; nici cei mai fitiligii dintre aranjori – ca să folosim întregul limbaj al jocurilor de pe marginea stadioanelor !... Și atunci ? !... Atunci înseamnă că Dobrin a fost respins prin părerea noastră de derizoriu moral, că politica e neciste, că politica se face mai mult după ureche decât profesional, că în politică e nevoie de șmecherași și nu de profesioniști, că politica e cea care rabdă orice compromis și orice praf în ochi.

În acest mod, ne găsindu-și loc în politicalele fotbalului nostru unde mâniaria și iuteala de aranjamente peste capetele jucătorilor este fapt de la sine înțeles și acceptat, nu și-a găsit loc nici în politicalele politicii, unde mâniaria și discordia creată peste capetele alegătorilor este, cu atât mai mult, fapt foarte de la sine înțeles.

Această realitate degradantă a politicianismului, compromisurilor, provocărilor și slujirii intereselor personale este considerată atât de firească la noi, încât, chiar dacă uneori ne indignăm de ceea ce se petrece în politică, de mirat nu ne mirăm !... Ei bine, tocmai această lipsă de mirare, tocmai această tocire în blazarea față de un fenomen degradant, toată această convingere asupra inerteii maligne a actului politic e decădere; e marginea prăpastiei. Convingerea cetățeanului că politica trebuie acceptată cu murdăriile ei, iar administrația și justiția cu corupțiile și birocrațiile lor antiumaniste este tocmai această margine a prăpastiei altei lumi decât cea a civilizației democratice; prăpastie în care o societate poate să cadă dacă nu e trasă înapoi, spre civismul adevăratului stat de drept bazat pe o democrație reală, de către **oamenii demni ai politicilor meritocratice**. Depistarea lor în interiorul societății, favorizarea lor în afirmare și alegerea lor este singurul **contrabalans la ignobila practică a apelor tulburi**. Iată numai câteva remarci recente, toate din 2007, care ne-au impus necesitatea acestui demers:

- Ideea generoasă că „*nimeni nu este mai presus de Lege*” a atins în ultimul timp asemenea culmi demagogice încât unii papagali politici chiar au lăsat să se-nțeleagă că: „*Dacă nimeni nu e mai presus de Lege, n-avem decât să schimbăm Legea (sau Constituția) ca să fie ea mai prejos ca noi*”...

- Discuțiile despre reprezentarea în Parlamentul European au atins cel mult nivelul cunoașterii limbilor străine. Ca dovadă ce clasă politică primitivă avem, s-a discutat despre limbile în care ne vom exprima și nu despre ce vom exprima acolo. Ca și cum acele limbi nu sunt folosite și de pungași, proxeneți, prostituate. Cultura politică și demnitatea civică nu conta, până când politicienii nu au dat mâna cu acel urmărit penal pe nume Argint care, fiindcă vorbește italiana, ar însemna că poate să ne și reprezinte...

- Confiscarea puterilor judecătorești, a căror inamovibilitate neînregimentată politic e încălcată devine nu numai o practică, ci chiar o preocupare permanentă în conflictul dintre Guvern și Președinție, în așa fel încât alte probleme de real interes politic național sunt neglijate sau lăsate pe planul doi...

- Concomitent cu șpaga și falsul în acte publice la înălțimea ministerială a unor indivizi de nivelul politic al caltaboșilor, palincăi și cel mult al diurnelor pentru locuințe nemeritate sau al cumpărării cu jașca de case subevaluate, a apărut și un document prin care ex-regele și mama lui au manipulat, spre ștergerea urmei, vânzarea unor tablouri din patrimoniul național...

- Au ieșit la iveală documentele prin care bordurile de care nu avea nevoie Bucureștiul au fost furnizate prin firma primarului general, iar șpaga luată pentru favorizarea concursului de procuror-șef al unui județ, nu a condus și la întrebarea prin ce spăgi a stâns banii respectivul care a dat-o...Etc, etc, etc...

În asemenea condiții, nu ne poate aștepta decât prăpastia acelor țări bananiere pe care le folosesc alții, nu în interesul locuitorilor lor, ci în interesul celor care nu mănâncă doar banane. E nevoie de bărbați demni și merituoși care să-ncline balanța spre justiția socială a marilor democrații. **E nevoie de modele de demnitate umană care să facă din statul de drept un garant al ascensiunii sociale prin ascensiunea condițiilor de demnă existență umană.** Dobrin este un asemenea exemplu care nu a fost folosit.

ADEVĂRATUL DIZIDENT CREATOR DE OPINIE PUBLICĂ

V-a murit Pittiș, copii dragi ai tuturor vârstelor nonconformiste ! Și-a luat zborul spre celelele minunata pasăre de argint din pletele lui !...Pasărea aceea neostentativă, în blugi banali, precum mierla în penajul ei modest care devine atât de elocvent printre tot felul de codobaturi și ciori vopsite strident, ce nu știu decât să cârâie. Pasarea ce nu se lăsa alungată de cenzori, ci ne dădea ocol trasând cu zboru-i în jurul nostru o rotonda de concert prin planarea ei elegantă, ușor, fara sincope, inclinându-se când pe aripa rock și când pe aripa folk, spre a-și marca rotirea ca o vrajà a sentimentelor pure pe care le trezea în toate sufletele, făcându-le să uite în acea clipă că omul mai are și latura sa de lașitate sau conformism.

Pentru că - dăruindu-ne cu discretă apariție tot harul sincerității pentru o trăire estetică pe care politrucii ar fi vrut să ne-o sugrume - orice ar vrea să spuna unii sau oricum ar vrea să se împăuneze alții, Pittiș a fost la noi adevăratul dizident, adevăratul contestatar și adevăratul consecvent pe această cale. Care nu a făcut nici exhibiționism atunci, nici caz, carieră sau avere după aceea; ci a rămas în geaca lui, cu cocul lui, cu sufletul lui curat de care n-avea cum să se apropie compromisul. Ca un simbol de calmă perseverență în recititudine, ca un evident semn de dispreț pentru fătărnicia politică, marcând o filosofie de fond personal specifică fiecărui om ostil agresiunilor care-i încalca valorile libertății. In acest fel Pittiș a fost mai tare decât orice încercare de a-l dezbrăca sau a-l tunde. S-a îmbracat în hainele pe care le considera necesare, s-a-nconjurat de rolurile, ritmurile și armoniile pe care le iubea și a încărunit astfel frumos, fără să-i fie teamă să clameze către acea « *lume-lume* » de banalitate și conformism acuzator la adresa generației lui, marele adevăr al « *Vinovaților fără vină* ».

Ecoul a fost cu atât mai larg cu cât prezența lui se dovedea mai neostentativă. *Moșu*, modestul alint pe care-l accepta, rezona și-n generația noastră, cea dinaintea lui, dar intra în vibrație puternică, tocmai pentru că o exprima pe a sa și pe cea viitoare. După cum alții, mult mai gălăgioși pe moment, s-au dovedit și mult mai inconsecvenți pe parcurs, fie lași colaboraționiști, fie netalentați veleitari minșind cu arta din sertarul gol.

Știind să intre exact în registrul de largă amplificare contemporană care a făcut ca, într-o țară civilizată ca Anglia, Beatlesii să fie recunoscuți drept autentici lorzi, Pittiș a reprezentat cu valoare de unicat acest curent aici, fără să-i pese că era pe Dâmbovița. Și și-a construit canalul lui cu apă limpede, cu apă curată, cu apa plina de vivacitate care s-a numit Canalul Tineret al Radiodifuziunii. L-a construit, l-a modernizat, i-a fost funcționar credincios și harnic și a făcut echipă cu alții fără să-și dea aere de genialitate neînțeleasă. Apoi, datorită lui, datorită împătimirii lui de artist pentru moderna tehnica IT, lăsându-i laoparte pe neispirații care administrează umplerea cu prostioare și banalități a lungimilor de undă hertziene, a intemeiat, tot pentru acest tineret al inimii lui tinere, cel mai puternic și mai inovativ Radio-net. Din pricina aceasta, tragica mea exclamație de astăzi este: « V-a murit Pittiș, copii dragi ai tuturor vârstelor nonconformiste ! »... Dar, fiindca tot mă adresez la persoana a doua, nu mă pot abține nici de la unda de sarcasm cu care le-aș spune celor care l-au pensionat în plina lui tinerete cu plete de argint: « V-a murit Pittiș, și nu vă mai stă în cale, funcționari nenorociți și lipsiți de imaginație, care l-ați pensionat » !

Nu vreau să comentez. Există crime care se consemnează ca atare fiindcă nu vin din răutate, impulsivitate, cinism sau instigare, ci vin din prostia care se manifestă prin rea-credința nepedepsibilă. De exemplu: constatarea că moartea la vânătoare a lui Ludovic Spiess a fost naturală și că nimeni n-a tras în el, nu este adevărată. In inima lui de mare artist care a adus atâta glorie țării, trăsese cu câteva săptămâni înainte ministrul de tristă amintire securistă care i-a trimis un control eminentamente politizat, așa cum, din strict interes de partid, a făcut fără rezultate concrete și cu alte teatre. Si, iarăși de exemplu: fără să-i fie rusine că și generațiile mai tinere sunt reprezentate de mulți parlamentari incapabili sau corupți, șeful carierist-traseist al unui partid care, în limba franceza însemna exact ce reprezintă în România, cu evident amatorism exhibiționist propune limita de vârstă la candidaturi, în loc de criteriul valorii și al însemnătății politice. Și, încă o dată, de exemplu...

Dar ce să mai dăm exemple, când l-am avut pe Pittiș atât de tânăr și de creator până-n ultima clipă, demonstrând diferența dintre existența creatoare a monștrilor sacri și meschinăria partizană a unora care își dovedesc, încă de la tinerete, nechemarea și parazitismul în funcție, ba încă și poltroneria politică ?!

Despărțindu-ne de un om care și-a marcat veacul prin propria-i pasiune, ajungând astfel a fi mult mai creator de opinie decât cei care se vor lideri de opinie, mai profesionist decât funcționarii de profesie, și mai categoric dizident decat dizidenții de profesie, ne consolăm durerea constatând că, doar pentru satisfacția celor ce i-au fost mai prejos, el se situează la timpul trecut. Dar pentru toate vârstele creatoare și nonconformiste Pittiș rămâne și subiect de meditație și exemplu de ce-i reprezintă în continuare

S

personalitatea, chiar daca aici, lângă Balcani și pe firul bălțit al Damboviței, nimeni nu s-a gândit că sângele lui e cel puțin la fel de albastru ca al Beatlesilor recunoscuți de Coroana Angliei.

*
Revin la această idee a superbeii tradiții prin care, recunoscând evoluția istorică a conceptului de „merit”, Guvernul Marii Britanii, Parlamentul ei, care este cea mai veche formă de parlamentarism democratic din lume, se adresează astăzi Coroanei propunând înnobilările. Suveranul a avut întotdeauna privilegiul de a da acolada celor mai merituoși în luptă făcând din ei cavaleri și lorzi ai regatului. Formele democratice contemporane propun o înnobilare emancipată de la vitejie militară la merit în orice domeniu al vieții publice. În ultimă instanță, lorzii de astăzi primesc mai întâi acolada populară, a opiniei publice, confirmată prin modul cum ei au știut să creeze puternice curente ale ei, mișcări ale ei, afirmarea interesului ei in diverse domenii, de la politic până la artistic și de la știință până la sport. Apoi abia, pentru meritele lor aduse în slujba numelui Angliei, a faimei țării, care se capătă astăzi pe căile tot mai diferite ce trebuie cunoscute de orice oficiu de propagandă guvernamentală, a progresului societății și a bucurării cetățenilor ei, *sir* sau *lady* devine și primul ministru și actorul și savantul și sportivul și chitaristul unei formații, noblețea fiind echivalentul curentelor de opinie publică națională și internațională pe care le ai în spate, provocate și susținute prin meritele personalității tale.

Prin personalitatea sa, prin consecvența cu care nu a renunțat nici la aspectul pe care și-l dorea afișat încurajându-i și pe alți tineri apăsați de conformismul dictatorial, nici la muzica nonconformistă pe care o propaga tot mai vehement ajungând până la polemica din textele ei, Pittiș era evidentul dizident al generației sale. Dar fără să se împăuneze cu asta vreodată, fără să se laude pe principiul „*vreau ciolan după lătrat*” cum au făcut mai toți cei lipsiți de merite adevărate, unii chiar dovedindu-se nu numai că nu au lătrat, dar chiar au turnat.

Dar, pentru că suntem încă aproape de ideea britanică a înnobilării prin merit (să nu uităm că până și Michael Young, laburistul care a relansat în gândirea politică modernă conceptul de „meritocrație”, ca parlamentar socialist, reprezentant radical al clasei de jos, a primit titlul de lord) ne permitem să punem acest concept și mentalitatea de demnitate socială pe care o produce el, în comparație cu demagogia golănească, cu înșelăciunea mafioță practicăată sub zodia „leninismului”. Pentru că aceasta s-a dovedit a nu fi deloc filosofie, ci demagogie și polițism față de orice formă de parteneriat: fie parteneriatul politic în legătura cu guvernele altor țări, fie parteneriatul social cu propria ta populație și propria ta clasă muncitoare pe care pretindeai că o reprezinți:

Reușind doar în câțiva ani să ducă la faliment economia Rusiei, leniniștii au inventat NEP-ul, adică o nouă politică economică de piață liberă și apropiere de capitalism, ca să atragă investiții străine. Au căzut în plasă multe companii occidentale care au făcut investiții serioase mai ales în Urali și-n bogata Siberie, prin contracte parafate cu toate garanțiile de guvernul sovietic. Numai că, după ce banul străin dădea rod, din „proprie inițiativă” (cam cum a fost și cu mineriadele la noi) muncitorimea sovietică făcea grevă împotriva exploatării de către capitaliști, ocupa fabricile iar aceștia fugeau bucuroși să scape cu viață. Degeaba procesele la curți internaționale de justiție. Ca garant al conrtractelor, guvernul sovietic ridica din umeri: el era „al muncitotilor și țăranilor” și nu se putea opune „voinei acestora”. Așa că, manevrând doar câteva batalioane de provocatori ai poliției politice specializată în așa ceva, a rămas stăpân pe marile investiții atrase din străinătate.

Cel mai mult au avut de suferit de pe urma acestei lovituri pur mafioțe investitorii englezi, care au fost îndemnați de guvernul laburist condus de Ramsay Mac Donald să aibă încredere în „tânărul stat sovietic”. Ajunși guvernanți proletari, mafioții generației lui Lenin machiați de serviciile secrete prusace în teoreticieni marxști au profitat de marele cavalerism sindical al acestui partid provenit din mișcarea muncitorească a trade-unionurilor, partid al cărui guvern a susținut și recunoașterea URSS ca stat și ajutarea financiară ca economie sovietică tânără. Importante bănci și concerne englezești au fost jefuite astfel, inkavediști în salopete și pufoaice alungându-i pe investitori și închizând atât granițele cât și canalele finaciare de recuperare. Într-o ședință de Comitet Central PCUS de la sfârșitul anului 1924, care făcea pe față bilanțul acestei panamale, s-a răs atât de copios de naivitatea lui Mac Donald căruia i se clătina scaunul din pricina protestelor investitorilor, încât procesul verbal care a consemnat aceasta a fost ascuns iar participanții somați să păstreze „secretul de partid”.

Totuși, documentul a ajuns în occident. Secretarul executiv al CC al PCUS din acea vreme, Pavel Bajanov, simțind pericolle ce urmau ascensiunii lui Stalin, a fugit prin Turcia spre emigrația rusă de la Paris și, neavând cum să-și asigure prea multe fonduri, a luat cu el documente secrete pe care putea să le vândă scump. Printre care și procesul verbal în care internaționaliștii de la Moscova râdeau de cavalerismul internaționalist al lui Mac Donald, și lista sumelor pierdute de cei care crezuseră în politica lui. Pentru că lucrul acesta se petrecea cam prin 1928, an premergător alegerilor din Anglia, Bajanov s-a grăbit ca, încă din primul moment al fugii sale să transmită acest document, prin serviciile secrete ale ambasadei britanice în Turcia, direct leaderului conservator Stanley Baldwin, principalul adversar electoral al lui Mac Donald, propunindu-i o mare demascare prin care sigur vor câștiga conservatorii alegerile din 1929. Și a tot așteptat să fie chemat în Anglia ca să încheie afacerea.

Dar pe tot parcursul campaniei electorale britanice nu l-a chemat nimeni, nu a văzut vreun semn în legătură cu asul său din mănecă, mesajele către Baldwin au rămas fără răspuns, laburiștii au câștigat formând guvernul care a durat până în 1931, iar Bajanov și-a văzut de soarta sa de emigrant înscris alături de Troțki pe lista de asasinatordonate de Stalin și scăpând doar prin faptul că inkavediștii l-au confundat cu altă persoană pe care au aruncat-o din trenul Paris-Marsilia, publicându-se în ziare anunțul despre moartea sa. În felul acesta a avut șansa să supraviețuiască și să-l întâlnească pe Stanley Baldwin după ce acela, de trei ori prim ministru fiind, se retrăsese din viața politică lăsând locul lui Chamberlain. Baldwin și-a amintit episodul, a recunoscut chiar că a avut în mână un document eficace pentru a-i fi răsturnat pe laburiști în 1929... Înșă, la întrebarea uimită

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

IV. LA ANTIPODUL CELOR DE MAI ÎNAINTE

CU STÂNGA-N DREAPTA AR FI BINE, DAR CU STÂNGU-N DREPTUL, NU !

În fața unor deziderate înalte și generoase privind punerea în practică a conceptelor meritocratice, pentru a depăși zidul unui justificat scepticism bazat pe cinica experiență a tranziției noastre, ajutându-ne Dumnezeu să ajungem la un exemplu bun, care ne încurajează, prindem și îndrăzneala unei priviri critice asupra acelor tare prezente care stau piedică. Iar prima dintre primele este necunoașerea obligațiilor pe care le impune funcționarea democrației - obligație elementară a celor care pretind că o aplică, o practică, o doresc sau luptă pentru ea. Faptul se confirmă prin paradoxul societății noastre post (sau neîncetat) tranziționiste, care evidențiază tocmai lipsa de cultură democratică printre două categorii de actori politico-sociali:

10
1. Categoria celor implicați în acțiuni publice prin care ei sunt cei ce fac cel mai mult caz de democrație și:
2. Categoria celor cu funcții publice prin care ei sunt cei ce profită cel mai mult de democrație.

a fostului politician comunist: „De ce nu l-ați folosit, dacă eu v-am pus în mână un asemenea document ? !”, i-a răspuns cu funcnaria convingere că altfel nu ar fi putut proceda: ”Domnule, dar acela era un document care-l privea direct pe Mac Donald; era vorba de partenerii lui, în legătură cu care el trebuia să ia măsurile corespunzătoare. I l-am trimis lui !”... „În loc să-l dărâmați arătând ce politică proastă face !” – l-a catalogat cu dispreț discipolul lui Lenin. Fapt pentru care lordul s-a scuzat: „Eram ocupați; trebuia să arătăm electoratului ce politică bună vrem să facem noi”...

Poate că pentru cei care trăim în țara „*Scrisorii pierdute*” și a lui „*Pac la Războiul !*” e mai greu de înțeles, dar în etica democrației așa stau lucrurile: Preocuparea principală e să propui un program politic de succes, iar acesta să fie de adevărat succes pentru ca tu sa și convingi electoratul ce avantaje va avea de pe urma lui, să și demonstrezi în viitor că ai avut dreptate și ai avut știință politică în calculele și inițiativaele tale. În felul acesta te afirmi pe criterii strict meritocratice și obligi politicianismele nesincere, mafiot, agresive ca viață publică și păguboase ca interes public, să decadă de la sine.

La noi, pe lângă elementele tradiționale de carageologie, pe lângă prostul exemplu modern de americanisme în care „Watergate” înseamnă doar ce a făcut Nixon, nu și ce a pățit Nixon în numele democrației Statelor Unite, mai dăinuie și sechelele golăniei sau parvenitismului unei clase profitoare, care încălecase puterea demagogic în numele clasei muncitoare. Lucrătura, aranjamentul, slugărnicia, turnătoria constituiau practica de bază pe culoarele de ascensiune ale sediiilor de partid. Trebuie să fim conștienți că, doar moștenindu-le pe toate acestea, la ultimele alegeri prezidențiale au primat orice criterii, numai criteriul meritului personal nu. Nimeni nu și-a pus problema nici că unul dintre candidați nu realizase absolut nimic în mandatul de primar al Capitalei, nici că celălalt n-a dovedit onestitatea de a îndeplini programul politic prin votarea căruia venise în fruntea guvernului. Criteriile electorale care au primat au fost total aleatorii, bazate numai pe interese de grup; iar rezultatul scrutinului nu a adus nici o semnificație pentru țară, ci numai pentru soarta mai bună sau mai rea a acestor grupuri. Acum ne confruntăm cu neobrăzarea de a dori să intre în politică a unui așa zis om de afaceri ce și-a făcut averea fără nici o afacere care să-l dovedească productiv; deci nu e adevărat om de afaceri cum ceilalți nu au fost nici adevarat primar cu realizari edilitare, nici adevărat premier cu un program respectat conform celor promise. Sunt simple surogate demagogice.

Asta demonstrează că, din păcate, noi încă mai suntem contaminați de gândirea lui Bajanov care, nu numai că nu putea înțelege fair-play-ul lui Sir Stanley, ci era sincer nefericit că dăduse peste o asemenea concepție de viață și nu-și putuse face afacerea care ar fi fost considerată genială de orice ștab moscovit. Ba, mai mult decât atât: Proliferată ca tehnică electorală, politica provocărilor a decăzut atât de mult extinzându-se de la mari docume-te de spionaj la mărunte bilețele conflictuale, iar Watergateul, ce-a zgduit o democrație care se pretindea cea mai puternică din lume, se disipează în banale găinării de folosire a serviciilor publice pentru supravegherea adversarului, pretinzând că astfel faci politică. Păi, dacă astfel faci politică, înseamnă că nu s-a schimbat nimic de pe vremea când Hruscirov ne făcea vizite de Stat !...

Pe vremea aceea, în comuna cu ceape milionar unde trebuia să poposească înaltul oaspete care ne învăța falimentara cultură a porumbului în pătrat, organizatorul de partid a dat ordin gestionarului de la cooperativă să facă rost de-un televizor și să-l ducă în casa bătrânilor unde, întâmplător, va intra conducătorul sovietic tocmai ca să-i găsească, tot întâmplător, delectându-se în fața micului ecran cu un rachiu din care-l vor servi și pe el. Știindu-se ars cu propaganda de partid, bătrânul a cerut să vadă adusă și sticla cu băutură dar, a doua zi, când gestionarul a venit să ia înapoi televizorul, l-a întâmpinat cu toporul spunându-i că, dacă i-l ia, îi scrie lui Hruscirov. Bine-nțeles că gestionarul s-a plâns organizatorului de partid care a venit personal cu miliția și a recuperat obiectul în vreme ce bătrânul proaspăt vizitat de marele conducător comunist îl conducea cu: „*Fiv-ar politica a dracu*”... *Asta-i politica voastră!*”... La care organizatorul de partid l-a-mpins și i-a atras atenția: „*Mucles, că... Știm noi mai bine ce-i politica!*”... Și, tocmai pentru că știa bine ce-i politică, a dus televizorul la el acasă.

Ce deosebire între politică învățată de așa zișii dizidenți de la asemenea înaintași politici și fermitatea prin care Pittiș a creat tacit un puternic curent dizident la o întreagă generație, ba chiar la două !... Generații care de-abia acum își dau seama că, pe lângă arta sa, neînscăunat, nedorindu-și, nestrăduind pentru așa ceva, dar confirmându-le și lor că un asemenea mod de viață este posibil, adică dându-le încredere și, poate o va arăta viitorul, chiar exemplu de a fi demni, el le era cu adevărat lider prin modelul de merit pe care îl reprezenta.

Așadar, în blazarea noastră față de această mult discutată temă, ne-am putea consola prin formularea: *”Dacă la asemenea oameni nu este cultură democratică, nici de la electorat Dumnezeu nu cere; așa că acest electorat poate fi manipulat până-n pânzele albe !”*... Și, odată convinși de această realitate mioritică, ajungem la culmea paradoxului care capătă valoare de emblemă și de principiu de parvenire: „*Manipularea, în numele democrației, a unui electorat lipsit de cultură democratică, de către niște ignoranți în materie de democrație*”.

Ce poate ieși din așa ceva, ne dăm seama din întregul spectacol politic românesc bazat pe unica măsură consecventă: cea a manipulării electoratului. Dar ce va rezulta mai târziu, e trist, e dezarmant, e groaznic, deoarece conduce la decădere în ierarhiile consacrate ale lumilor în care se împarte Lumea: *Intăia, A doua, A treia și... apoi potopul!* Lipsa de responsabilitate a unor politicieni față de aplicarea reală a conceptelor democratice și inconștiența cu care își permit libertăți care numai democratice nu sunt, îi incită și pe alții să poftească doar la libertăți sau, mai bine zis, la liberalismele care provoacă haos și conduc în ultimă instanță, ca-n cele mai dure conflicte de film western, doar la puterea glonțului și a banului.

Ne putând să nu prefigureze, în fapt, calea spre dictatură, această stare se demonstrează a fi, nu îndemn democratic, ci demagogie în folosirea lui. Deci: *reacredință*... Pornind, însă, de la prezumpția de nevinovăție, nu ne permitem o asemenea acuză și vorbim, deocamdată, de *ne cunoaștere, de abordare a problemelor sociale conform vechii mentalități a „democrației socialiste”, sau de incultură politică*. Părerea stupidă, egocentrică și semidoctă cum că democrația ar fi doar un șir de libertăți pe care fiecare și le poate lua cu de la sine putere și după cum îl taie capul, încă mai este astăzi cel mai nociv factor de subminare a adevăratei libertăți, cea care poate fi concepută numai prin prisma democrației reale. Iar ideea mult vehiculată, atingând chiar culmi demagogice în ultimul timp că *„nimeni nu este mai presus de Lege”* conduce, în simulacrul de concepție al unor asemenea papagali periculoși, total nevăeniți în materie de democrație, la concluzia de Găgă sau Bulă: *„Păi, atunci, dacă nimeni nu e mai presus de Lege, n-avem decât să schimbăm Legea ca să fie ea mai prejos de noi”* !...

În felul acesta, fără să fie deloc hazlie o asemenea concluzie, se ajunge, într-o veselie de modificări de legi produsă ca și cum guvernarea ar fi un fel de diaree legislativă, la puzderia de ordonanțe de urgență sau de instrucțiuni de aplicare prin care prevederea legii se diminuează iar încălcării ei i se deschid porți sau porțițe. Mai strămte sau mai largi, după conjunctura momentului și pachetul de interese. De aici, mai e doar un pas până la dorința de a face chiar legi organice care contravin democrației, dacă legile ei adevărate te deranjează. Și, apoi, doar încă un ultim pas: acela de a schimba prevederile constituționale care nu-ți convin, ca să poți excede, prin personale exagerări ce tind spre dictatură, cadrul înaltei funcții pe care o deții tocmai în baza și în limitele acestei Constituții.

Exemplele sunt nenumărate în decursul istoriei ba, chiar mai mult, am putea spune că majoritatea regimurilor totalitare au apărut tocmai prin asemenea „remedieri” constituționale, autocratul pretinzând că perfecționează Constituția respectivă atunci când își face cu ea interesele și poftele totalitariste. Din acest motiv omenirea, societatea, corpurile ei politice au îndatorirea de vigilență față de cel mai mic semn manifestat într-o asemenea direcție, pentru cauza democrației fiind oricând de preferat conservatismul față de o Constituție imperfectă dar pluralistă, decât impulsurile de nemulțumire față de îngrădirile ei - Impulsurile celor care, după ce ajung la putere, se gândesc tot astfel: doar la libertățile pe care le-ar putea avea și nu la obligațiile pentru respectarea cărora s-au angajat. La asemenea manifestări sau tendințe trebuie ripostat din față, ca-n anecdota cu samovarul și locomotiva, tocmai pentru că o guvernare înțeleaptă se bazează mai mult pe conservatismul aplicării cu pricepere a legii care se adresează tuturor, decât pe aventurismul elaborării unor legislații de conjunctură, în interesul unora.

Pentru că legislația de conjunctură aparține primitivei forme de democrație: democrația statistică despre care am vorbit în prima parte a acestei expuneri și care, lipsită de capacitatea de a urmări niște deziderate de fond democratic, prin superficialitate (iarăși nu spunem reacredință) devine demagogie, goană după voturi care să-ți asigure ascendentul de a da niște legi care nu țin seama de interesul general, ci numai de scopurile grupului de interese pe care îl reprezintă.

În contrast cu democrația statistică, democrația reală - concept și practică politică la care a ajuns astăzi cu responsabilitate omenirea civilizată - urmărește depășirea aspectului formal, statistic, al formulei electorale care aduce la putere pe cineva. Cultivând conceptul drepturilor egale ale fiecărei persoane prin înțelegerea și respectul reciproc al intereselor fiecăreia, ea caută, prin diferite forme de activare a tuturor corpurilor politice, a conceptelor de guvernare în folosul tuturor - concepte de egalitate de șanse și libertate de concepție pentru orice membru al societății, de pluralism, de opoziție constructivă în diversitate de soluții pentru același scop de progres social și nu în trivială luptă politică, de competiție liberă și-n economie și-n politică prin respingerea oricărei forme de monopol sau de centru de putere, de respect a proprietății fiecăruia și lege egală pentru fiecare, de folosire a bunului comun în scopul realizării binelui comun și de administrație publică în folosul tuturor cetățenilor - caută promovarea unei înțelegeri superioare, bazată pe respectul pe care tu îl acorzi fiecărei persoane și fiecărei comunitați umane cu care ești contemporan în conviețuire, la fel cum și acestea ți-l acordă ție.

Considerând că doar o asemenea generală reciprocitate de respect constituie calea realizării idealurilor democratice în numele cărora omenirea a dus atâtea lupte de eliberare, filosofia democrației reale nu mai pune în nici un fel problema stupid-dictatorial-bolșevică a așa zisei supuneri a minorității în fața majorității, concept antiuman care s-a demonstrat a fi doar instrument de dictatură, ci pretinde guvernantului (care nu trebuie fetișizat, deoarece n-a fost ales de providență, ci a concurat în fața electoratului, exact ca la un concurs de proiecte, adică alegătorii i-au dat câștig doar în baza faptului că programul de administrare a țării propus de el era mai bun), îi pretinde să-și depășească subiectivele obligații față de grupul electoral care l-a propulsat și să devină garant al realizării intereselor tuturor cetățenilor pe care îi guvernează. Din acest motiv, odată aleși, **11**

primarii devin ai tuturor cetățenilor comunității respective, iar președinții de republici renunță la culoarea politică prin care au fost promovați. Devenite deja cutume ale regimurilor democratice, acestea sunt forme ale democrației reale. Ale concepției integral-umaniste care începe să se impună în omenire demonstrând depășirea învechitei formule a democrației statistice.

Dar, revenind la cei care înțeleg democrația doar prin primitivismul liberalismelor care ajung până în halul de a produce măsuri total antidemocratice, avem niște recente exemple date de politicienii noștri, care pot cel puțin ului, dacă nu indigna. Provenind de la diverse partide, de diverse orientări și reprezentând diverse interese, ele demonstrează fie un mod generalizat de a gândi absurd democrația, fie o incapacitate comună de a oferi un program cu adevărat democratic, fie lipsa de emancipare de vechile năravuri politicianiste. Fie toate la un loc, deoarece sechelele bolșevismului, ceaușismului, utecismului, pionieriei sau măcar a șoimilor patriei pot fi cu ușurință depistate la fiecare, indiferent în numele cărei culori politice vorbește.

Astfel, creștin-democratul președinte al P.D.-ului se mândrește public, aproape copilărește cu faptul că a exclus un parlamentar care nu a fost de acord cu votarea recenteii moțiuni de cenzură. Remarcând așa ceva, aș putea lăsa impresia că vreau să subliniez lipsa libertății democratice de opinie în acest partid; dar eu răspund că, asta, încă ar mai merge; încă s-ar mai putea scuza !... În cazul cu pricina, notați bine: Conducere P.D. a exclus un frunțas din rândurile sale nu pentru că nu ar fi fost de acord cu vreo măsură a partidului lor. Ci pentru că nu a votat – o știm prea bine: **Moțiunea elaborată și introdusă de P.S.D!**... Ei bine, da; chiar la așa ceva s-a ajuns: La excluderea unui membru al propriului partid pentru că nu a fost de acord cu moțiunea adversarilor politici !... Ce este asta: O simplă neînțelegere democratică a dreptului la opinie (care și ea ar fi gravă !), sau recunoașterea fătășă a politicii grupurilor de interese care sunt mai presus decât orice democrație ?!

Dar nici social-democratul președinte al P.S.D.-ului nu se lasă mai prejos. El convoacă adunare ca să excludă un întreg grup din jurul președintelui de onoare, tocmai pentru că nu s-au pus de acord cu această moțiune. Și, până la urmă, nici măcar n-o face. Retractează de teama unei sciziuni înainte de parlamentarele europene.

Care este adevărul mobil, atât în măsura dictatorială a onora cât și-n penibila lipsă de fermitate a celorlalți ?... Nici un altul, decât criteriile jalnice ale democrației statistice: Unii s-au supărat pentru că nu le-a ieșit jocul prin cifra voturilor din Parlament, alții au suferit pentru același rateu aritmetic, dar au devenit și lași în fața unui și mai mare risc, tot aritmetic. Principiile, idealurile, îndatorirea față de popor, cinstea în fața electoratului, onestitatea în relațiile interumane, recunoașterea posibilității de existență cu adevărat democratică numai și numai printr-o pluralitate de păreri, ca și respectul reciproc al opiniilor sau convingerilor fiecărui om – astea nu contează !... Astea nu se cuantifică în număr de bile albe sau negre, nici în rezultate de voturi obținute prin manipularea cu grătare de mici la întrunirile electorale, cu kilul de mălai, făină, zahăr și cu litrul de ulei pe cap de alegător, sau de familie care nu mai are să-și vândă altceva decât votul. În fața unei asemenea nevoi de rezultate statistice – a fost evident lucrul acesta în tot semisecretul negocierilor privind moțiunea – două partide adversare și-au dat mâna între ele și, în același timp, și-au luat mâna de pe proprii lor membri care nu erau de acord.

Ajungem astfel la ministrul liberal care, dacă-i va reuși legislația, tot capitolul de creație literară a clasicilor noștri dedicat robirii sau dezrobirii țiganilor – de la versurile lui Budai-Deleanu și Eliade la discursurile lui Kogălniceanu, vodevilurile lui Alecsandri, drama istorică a lui Hașdeu, până la filmele haiducești cu Jean Constantin, se va rescrie schimbând personajele în medici specialiști, rezidenți și studenți medicinști. Se vor modifica titlurile din „*Figianada*” în „*Sanitariada*” și din „*Răzvan și Vidra*” în „*Roterlam sau Videle*”, iar decorul de șatră se va muta în spitalele oferite de guvernările recente, că tot nu e nevoie de prea mare schimbare de scenografie !...

Ce să mai zic ? !...La liberalul ăsta nu mai e vorba nici măcar de democrație statistică, ci de întoarcere la încercările de adaptare marxistă ale lui Dobrogeanu-Gherea cu „*Neoiobăgia*” !...Dacă mai adugăm aici și jolly-jokerul udemerist, care nici măcar nu este partid, așa că nu i se poate pretinde să aibă o doctrină democratică, avem imaginea clară a bieteii noastre democrații condamnată la a-și da cu stânga-n dreapta !

Adică nu; retracte !... M-a luat gura pe dinainte și, de dragul jocului de cuvinte, am spus un neadevăr. Un mare neadevăr, fiindcă „*a da cu stânga-n dreapta*” este chiar o necesitate pentru realizarea politicilor de centru, a politicilor echilibrate și bazate pe respect social reciproc spre care tinde toată omenirea civilizată: Stânga dă cu propunerile ei în dreapta, dreapta dă cu propunerile ei în stânga, cade de la fiecare ceea ce este exagerat și, astfel, lupta parlamentară produce soluții cât mai fericite pentru întreaga populație.

Dar la noi, nu dă stânga în dreapta ci, reprezentând aceleași grupuri de interese, identice pentru ele dar bine distincte dacă nu chiar contrarii intereselor electoratului, dreapta și le susține cu stânga, iar stânga cu dreapta. Fără nici o rușinare față de trădarea aspirațiilor democratice, făcând ca doar țara și democrația ei să-și dea cu stângu-n dreptul. Mereu cu stângu-n dreptul și cu dreptu-n stângul, ca să batem pasul pe loc și să nu avem puterea să ieșim de sub zodia grupurilor de interese meschine prin care unii se îmbogățesc, alții sărăcesc, iar democrația reală, pluralistă, de largă desfășurare socială, justiție și progres național, devine un vis tot mai îndepărtat.

V. DAR IATĂ CĂ ȘI SOCIETATEA ÎN ANSAMBLUL EI !

REFERENDUMUL CA VOT SAU CA EXPRIMARE NAȚIONALĂ ?

Iată că ajungem la finalul încă unei părți din această pledoarie exact într-un moment care vine să contrazică superficialitatea proastei impresii despre români. Pe care, de ce n-am recunoaște-o, este în firea noastră să o acceptăm uneori prea ușor, ba chiar nici să n-o punem la inimă rezolvând lucrurile cu o incertă dulce înjurătură despre „aia a mă-si”, care lasă impresia că ne e totuna și la bine și la rău, că mulțumirea unei

existențe cam neglijente în bucuria noastră de spațiu mioritic n-ar fi doar cumpănire, ci mai mult inerție.

Încă de pe vremea lui Carol I, se povestește despre doctorul Kremnitz, pe care el și l-a adus medic curant împământanindu-l lângă Peleş, cum l-a intrigat pe suveran care l-a auzit odată, mai la bătrânețe, că vorbea cu românii pe limba lor, făcea chiar glume cu aceștia și se simțea foarte bine. Ani întregi, regele discutasese cu angajatul medical al curții sale probleme fiziologice numai în germană, îi dăduse răspunsuri pentru diagnostic în germană, îi ascultase recomandările curative, posologice și sanitare în germană, iar surprinderea că-l auzea vorbind într-o altă limbă cu oameni cu care și el vorbea în limba aceea spre a le cunoaște păsurile și ideile, l-a surprins. Poate, nu doar considerând că a învăța limba supușilor era un atribut suveran, ci și dându-și seama că l-a tratat pe acela ca sfătuitor pentru beteșugurile trupului, dar nu și ale țării, regele a fost bucuros de surpriză și l-a-ntrebat ca-ntre nemți: „Vorbești cu ei; deci ai început să-i cunoști !... Zi atunci: ce părere ai de poporul meu ?”... La care doctorul a pus diagnosticul: „Majestate: Oameni deștepți și cumsecade, țară bogată, dar... Dar prea mult aia a mă-si !”...

Însă, față de austeritatea cam lipsită de poftă bărbătești a regelui, acest medic rămas în istorie mai ales prin mondena Mite Kremnitz, soția sa care frecventa saloane și tineri autohtoni (de la îmbrățișarea în care a fost surprinsă cu Eminescu pornind chiar și un roman scris de Eugen Lovinescu), învățase de la români să nu pună la inimă lucrul acesta ci, mai degrabă, să-l trateze cu un „aia a ma-si” consolându-se și el cu demoazele autohtone, chefuri voluptuoase și lăutari care să-i cânte „*Dâmbovițo, apă dulce...*”. Așa că, sigur pe conotația filosofico-românească a expresiei, a folosit un „aia a ma-si” spus pe șleau, fără reținerea pudibondă pe care o avem noi cunoscând toate sensurile din superba noastră limbă maternă, ci cu înțelesul de blazare românească pe care-l poate deprinde un străin când ne aude cum obișnuim să rostim asta întimpinând unele evenimente, necazuri și chiar pericole sau interese care pe alții i-ar tulbura și i-ar agita. Fapt pentru care și regele, experimentat în confruntarea cu această filosofie de neconceput în lumea prusacă, a înțeles exact acel sens mai degrabă epicureu decît pornografic.

Ca și suveranul său, Wilhelm Kremnitz era la prima generație de trăitori în România. Dacă ar fi fost mai vechi cu vreo șapte sute de ani, precum sașii care s-au stabilit aici ca să apere fruntariile de la Carpați ale continentului amenințat de năvălitori, dacă ar fi știut prin ce-au trecut românii fiind cei mai avansați geografic și primii în suferință față de aceste năvăliri, poate că ar fi considerat o asemenea mentalitate drept înțelepciune de supraviețuire. Iar dacă ar fi fost cu încă opt sute de ani mai vechi, adică de pe vremea așezării Goților în această parte a Europei, poate că și-ar fi pus întrebarea pe care ne-o punem și noi ca un miraj: Oare, din ce limbă o fi tradus Wulfila Biblia, făcând din ea prima atestare a vechii limbii localnicilor ? Și, oare, goții, după ce l-au martirizat pe Sfântul Sava Gotul pe-aici, pe la apa Buzăului, ajungînd la acel Wulfila, în cuvîntul căruia au început să creadă și l-au urmat, oare din ce fel de onomastică i-au germanizat numele ?... Cum l-o fi chemat pe Wulfila în identitatea lui localnică ? Fiindcă sfîntul creștinător al goților era, limpede, un trăitor al acestor locuri, luminat în mijlocul familiilor creștine care mai păstrau simbolul de lup de la care i s-a tradus numele. Din acest simbol, peren la daci ca și la romani, goții i-au spus „Wolf”, păstrându-i până și sufixul care e un fel de „Lupilă”- frate bun cu Păsărilă și, de ce nu, cu Romilă...

Dacă ar fi avut experiența acelor germanici trăitori milenari printre latinii de la Carpați - și regele, și medicul său de care-și dădea seama de-abia atunci că-i putea fi sfetnic de psihologie națională - ar fi înțeles mai bine în ce fel de creuzet s-a tot topit și s-a retopit hazul nostru de necaz, dându-ne structura asta pînă la un moment dat răbdătoare, chiar înțelegt răbdătoare, tocmai fiindcă am ajuns la concluzia că, pe lângă tot răul dinafară, nu mai are rost să ne facem și noi rău de unii singuri agitându-ne atunci când este inutil, ci mai degrabă să ne blazăm glumind și încercând a uita răul.

Se spune despre noi că suntem răbdători, **unii confundând aceasta cu apatia sau nepăsarea chiar și atunci când ne recunosc capacitatea unor mari acte de decizie națională**. Dar acestea nepetrecându-se nici brusc, nici ușor incendiar - cum le-ar conveni onora căroro le place să ațâțe omenirea mai ales spre a scoate castanele din foc cu mâna altuia, adică cei care au mai degrabă vocația provocării decăt a construcției - această înțelepciune a omului pățit, trecut prin vicisitudini care l-au învățat să nu pună la inimă, exact ca o măsură de precauție - pentru că, dacă se-nfurie ne știind să aibă răbdare, un trăitor își face mai mult rău - lasă impresia unei delăsări ca a leneșilor, de la care nu te aștepți la altceva. Dar uimește și chiar nedumerește atunci cînd, ieșindu-ne din țâțâni sau, mai bine zis: simțind că, oricât am vrea, țâțâna nu mai ține - apărem deodată într-o altă postură punând piciorul în prag.

„Cum, voi ăia cumsecade ?! ” – se simte îndrituit să se contrarieze cel care a abuzat și a tot abuzat de această cumsecădenie, cel căruia i s-a părut că, la noi, e vorba chiar de credulitate și și-a spus că ar fi fraier să nu profite de ea. Iar noi, glumeții, demonstrînd că n-a fost vorba de lene, venim și-i facem figura tocmai atunci când el credea că poate profita mai bine !

Eu asta cred (și sper din toată inima) că trebuie înțeles din spiritul răbdător cu care ne place mai degrabă să facem haz de necaz, contrazis însă, deodată, atunci când stelele își schimbă poziția, iar situația devine prea gravă ca să ne mai putem permite să glumim luând lucrurile în ușor, oricâtă funciară poftă am avea noi de aceasta: E vorba de cumsecădenia care, dacă ar fi de ales o caracterizare între impulsivi și delăsători, ne-ar face să fim mai mult delăsători; dar dacă alegerea atributului ar fi între cel de fraieri și cel de oameni de acțiune, chiar dacă obiceiul nostru este să ne hotărâm mai greu, alegem întodeauna calea acțiunii. Că minte avem, după cum se dovedește, chiar dacă e recunoscută precum cea „*de pe urmă, a românului*”.

Fenomen destul de comentat ca informație superficială, dar neapreciat încă în elocvența socio-psihologică a proporției lui, acel milion de români (tot mai multe voci spunînd că ajunge în realitate la

două milioane) care constituie migrația forței noastre de muncă spre locuri unde meritele și valoarea ei se poate aprecia la cotele reale pe care le reprezintă, trebuie privit și prin rapiditatea deciziei cu care s-a produs, ca un ferm curent de opinie publică și trecere urgentă la fapte. El s-a afirmat în ciuda unor mari greutăți birocratice, a unor foarte chinuătoare restricții vamale naționale și europene suportate în primii ani, când politicienilor puțin le păsa de aspirațiile acestor oameni, munca altundeva fiind restricționată, veniturile ei vămuite nerușinat, iar drepturile românilor neglijate de funcționarii români, chiar și după ce și-au dat seama ce bănuți aduc ei în țară.

Această trecere la fapte confirmă angajarea fără comentariu la ceea ce este mai greu și ca muncă propriu-zisă și ca despărțiri de sentimente dragi, lucru pe care nu-l face nici leneșul, nici superficialul, nici delăsătorul și care caracterizează responsabilitatea în decizie promptă a unei psihologii colective. Modul rapid, aproape neobservat prin care, în doar câțiva ani, ne-am trezit cu mai mult decât a zecea parte din populația activă lucrând din greu afară și trimițând venituri celor din țară, e un exemplu de decizie națională luată de cetățean în toată libertatea lui de a-și căuta mai binele, contrazicând orice etichetă de „puțin îmi pasă” pusă asupra tacticii noastre de înțelepciune neagresivă ajunsă la rang de psihologie națională. Această decizie la nivel strict cetățenesc, total populară și spontană, oficializată mai degrabă prin piedici decât prin facilități administrate statal, devine - ca act decizional aparținând strict opiniei publice, adică doar celor care constituie într-adevăr societatea civilă românească - al doilea exemplu ca importanță în aceste decenii, după actul de voință națională din Decembrie 1989. Și, ca și pe acela, nimeni nu are voie nici să-l minimalizeze, nici să-l interpreteze greșit ! Este o a doua dovadă, în aceste două decenii, prin care tulburăm impresia superficială: așa zisul pedant și nerealist „brand de țară cu cetățeni nepăsători” – impresie contrazisă astfel, pe care o formulează unii din afară, ca și unii nerușinați dintre noi înșine. Și mai este, în același timp, dovada limpede că **avem forța națională internă de a afirma ceea ce este meritos în noi.**

De aici, prin asemenea experiențe de afirmare, de seriozitate în revoltă ca și în construcție de destin național, cumpănite și nu lăsate la voia primului impuls, realizate prin acumulare și nu aprinse repede, la prima provocare, omenirea va veni să înțeleagă altfel decât a delăsare spiritul nostru de precauție, iar noi vom deveni mai conștienți în viața civică, așa cum ne-a lăsat Dumnezeu să ne caracterizeze ea, vom ști să ne apreciem mai bine meritele și vom impune un criteriu meritocratic în tot ce înseamnă politicile naționale.

Un exemplu iarăși încurajator, este și atitudinea solidară a unei bune, chiar foarte însemnate părți din populație la acest recent referendum. Atitudine care n-a fost, așa cum ar dori demagogia să ne deturneze iarăși imaginea națională, o formă de absentism. Ci, prin întreaga impresiune dimensiune pe care a căpătat-o, a fost **o formă categorică de solidaritate a multor straturi și corpuri politice ale populației:** solidaritatea în rezistența față de această demagogie dar și în piciorul în prag care trebuia pus unei declasate „clase politice”. A fost atenționarea către perspectiva clară: Nu a „reformării” ei, ci a eliminării ei pe plan național prin refuzul electoratului de a mai avea de-a face cu politicianismul amatorist sau corupt.

În suta de articole care au consemnat diverse evenimente la zi din perioada de când am lansat prima parte a pledoariei noastre pentru conceptul de **MERITOCRAȚIE** în viața politică și socială, am urmărit modul în care este posibilă sau nu afirmarea unei asemenea concepții în societatea românească. Și, cu toate strigătele de alarmă, alături de toate elementele de neîncredere pe care ni le-au provocat realitățile politice, am găsit în diverse medii sociale – în familie, în Biserică, în obști comunale, ca și în biografiile unor personalități care și-au demonstrat verticalitatea pe parcursul întregii vieți, argumente importante spre a nu ne pierde încrederea în realizarea unui asemenea deziderat, ci a căpăta convingerea posibilității cizelării gândirii civice a populației românești până la stadiul în care democrația ei să devină o adevărată meritocrație.

Acest stadiu este posibil. Și-l vom atinge cu atât mai repede cu cât, nu prin cenzură, nu prin restricții, nicidecum prin măsuri administrative coercitive și, în nici un caz prin renunțarea la pluralismul politic greu câștigat de electoratul României, ci numai și numai printr-un curent de opinie publică tot mai cunoscător al valorilor democratice, tot mai angajat în impunerea lor prin cea mai diversă pluralitate de forme și de atitudini, care să închidă gura bogată a demagogiei egoiste și egolatre, să taie mâna apucătoare de avere din bunul comun și apucătoare de putere din dreptul public, să descifreze politicianismul și populismul izolându-le și să aibă experiența culturală împreună cu voința necesară spre a impune identificarea oricărei peroane prin meritele pe care le are, afirmarea ei prin șanse egale și ierarhizarea **valorilor ei politice prin oferta de bine comun pe care probează să o realizeze atunci când aspiră să ajungă la pârghiile administrării bunului comun național.** Cu acest unic scop, cu acest unic țel, dar fiecare persoană intrând în felul ei și cu ideile ei în acest curent național de opinie publică. Adică legea de bază a existenței comunitare - fiecare manifestând atitudini personale ce urmează a fi recunoscute prin consens, iar toți la un loc recunoscându-și reciproc atitudinile prin acest consens care crează în mod absolut liber și spontan curentul de opinie publică.

Una dintre aceste atitudini este și cea pe care a luat-o cu fermitate populația țării la recentul referendum. Iar impresionanta cifră de peste 73% dintr-un electorat care prin nemișcare și rămânere a fiecăruia în intimitatea sa personală și-a manifestat acest consens, trebuie apreciată la grava ei valoare, la conștiința ei responsabilitate, la categorica ei apreciere acordată nulității actului pe care l-ar fi avut de făcut. Pentru că, cine o abordează cu ușurătate, cine încearcă să-i deturneze sensurile sau să invoce jocul dintre jumătatea plină ori jumătatea goală a paharului, se compromite când toată lumea știe că e vorba numai de fundul paharului. Iar a încerca să acopere cu batista acest pahar aproape gol, înseamnă că nici ca prestidigitator nu este bun. El dovedește doar faptul că, fie e un nepriceput, fie că, mințindu-se pe sine însuși, încearcă să întindă miciuna spre manipularea altora.

De vreme ce lavina a pornit, înseamnă că asemenea politicieni se vor lovi în viitor mai tare de solidaritatea națională care s-a probat astfel. Și nu neapărat doar sub forma de negație, cum s-a manifestat

14

acum, ci și sub alte forme care, cu cât vor construi mai mult acel „altceva” râvnit în viața noastră politică și socială, cu atât le vor lăsa lor mai puțin loc de manevră, până la eliminarea totală. Tocmai pentru că ceea ce s-a manifestat acum a fost, evident, solidaritatea cetățenilor și nu absentismul lor, orice altă interpretare frizând fie absurdul, fie reaua credință. Iar, într-o limbă corect folosită, nimeni nu poate pretinde că este „alesul a 26% dintre români” ci este obligat să recunoască faptul că 74% dintre români l-au refuzat”. Da: Au refuzat să se gândească la el, au ignorat chemările lui, au nesocotit apelurile lui, nu le-a păsăat de propunerile lui demonstrându-i așa, tacit și solidar, că ele nu-i reprezintă.

A fost, deocamdata, o formă de negație, de opoziție la ceea ce este strâmb și antiutil cetățeanului; dar și o promisiune a perspectivei că, pe o asemenea cale se poate ajunge și la construcție politică, **dacă această construcție capătă aceeași rezonanță care să dea solidaritate unei atât de mari părți din electorat.**

Așadar, chiar dacă formă de negație, a fost o exprimare fără echivoc, tot așa cum exprimare elocventă este gestul de lehamite, întoarcerea spatelui sau scuipatul în față, care nu au nevoie de cuvinte tot așa cum electoratul invocat, evocat și convocat nu a avut nevoie de urne și buletine de vot. O metafizică a acțiunii naționale și o comunicare tacită în funcție de nevoile reale ale populației au pus de acord, în gestul lor asemănător, și dezamăgitul și nemulțumitul și pe cel disperat de starea lui ca să-l mai intereseze electoralele și pe cel conștient de inutilitatea de a alege asemenea oameni ca să mai aibă chef să voteze și pe cel care a preferat să facă în timpul acesta ceva util pentru sine și pe cel care a preferat chiar să stea cu mâinile-n sân și pe părintele disprețuindu-i pe cei care nu-i dau o certitudine pentru copiii săi și pe tînărul obligat să-și vadă de destinul său nemaiaivând timp să se gândească la destinul național și pe cărturarul obosit de căutări nereușite și pe practicianul convins că nu pe merit real se obține realizarea socială și pe cel care a fost lucid când a votat un program politic, dar devine abulic negăsindu-l aplicat în nici o guvernare și pe omul care-a votat la noroc, dar constată că n-are noroc cu niciunii și pe șomerul trișat și pe patronul căpușat de corupție și pe țărănul care nu găsește prin acest vot calea de a deveni fermier și pe micul întreprinzător care se teme să nu se autosufoce votând alte taxe și elitele cinstite care, chiar dacă au de toate, le e jenă să se amestece cu golănia din politică și cetățenii grav chinuți de abuzurile și înapoierea administrației locale, dar care constată cu stupeoare că tocmai incompetenții din ea acced în posturile politice din administrația centrală. Fiecare în felul lui, fiecare cu grijile lui care i s-au părut mai importante decât de a se duce să facă jocul unei clase politice care tot nu există, fiecare cu motivație sau fără motivație dar netrăgându-l în nici un fel înima, s-au trezit solidari în refuzul lor de a se prosti fără să-și vadă vreun interes asigurat. Adică toți cu convingerea că nu merită să facă efortul, nu au pentru ce să facă efortul, nu au pentru cine să facă acest efort.

Și atunci, nu e cazul să ne punem întrebarea: Dar dacă ar avea pentru ce ?... Dar dacă ar avea pentru cine ?... Dacă ar ști că merită efortul ? Atunci cum ar proceda ? !... Pentru că răspunsul vine în consecuție strict logică: Atunci, în aceeași solidaritate ar proceda invers, adică s-ar duce să voteze pentru că ar ști că merită !

Da: au dovedit lucrul acesta, așa cum spuneam mai înainte, cei care s-au înhămat cu curaj și deadreptul fără ezitare la greutățile muncii și despărțirilor prin migrație, deoarece, față de condiția lor, câștigul de acolo merita efortul. Pentru condiții mai bune de viață ei s-au încumetat să-și încerce meritele. Totul în funcție de merit ales prin proprie decizie și proprie voință, ca o incipiență a conștiinței valorii meritului în democrație, a actului tău liber de a-l recunoaște și a te hotărî asupra lui și a instaurării conceptului de **apreciere echitabilă prin ce și cine merită.**

Or, în cazul referendumului nostru aprecierea echitabilă care a condus la solidaritatea în reacție a diverse mentalități și opinii din pluralitatea existenței noastre sociale a fost că – spre a vorbi mai ca la mahala: „Nu se merită” !... Nu se merită pierderea timpului, nu se merită acordarea atenției, și, în ultimă instanță: nu se merită să facem jocurile altora, care au alte interese decât noi !...De ce ? Pentru că nu și-au dovedit nici un merit politic în fata electoratului căruia se adresau. Iar acesta, nu din absentism în dorul lelii și-a permis să lipsească, ci din convingerea că n-are rost să facă un efort inutil, reglând electoral problema dintre niște oameni care, pentru nevoile și aspirațiile lui, îi sunt inutili !... Nu din lene sau nepăsare nu se duce omul la vot și nici de dragul de a primi eticheta modernă de „absenteist”, că nici asta nu-l încâlzește ! Ci din convingerea că n-are nimic de câștigat, că niciunul dintre cei care îl cheamă nu și-a dovedit vreun merit în rezolvarea problemelor lui, că absentismul este, nu al persoanei sale ci al unor fapte meritorii pentru el din partea acelora, care să-l motiveze să-și pună mîntea la contribuție ca să aleagă a vota cu unul sau cu altul.

Dar așa, dacă tot nu are cu cine să voteze, de ce să se ducă la vot ? !... Dacă nu vede până acum vreun merit politic la cineva, pe cine să aleagă ? ! Dacă nu-și regăsește interesul sale propriu în programul vreunei formațiuni, ce să aleagă ? !... Absenteist românul ?... Ehe: Ia să-și vadă el vreun interes imediat, posibil de rezolvat prin dovada pe care a făcut-o până acum unul sau altul !... Ce, ar fi prost să nu se ducă ? !... Deocamdata, însă, având numai convingerea că ar fi prost dacă s-ar duce, adoptă această formă de manifestare care îi e mai comodă. Sau, poate, chiar mai răzbuțoasă, exprimându-i sila. Pentru că, doar din punctul de vedere al stării noastre inferioare, de democrație statică, rezultatele referendumului și a scrutinului european din recenta realitate politică românească se cifrează la acel sfert din electorat prezent la urne. Dacă privim lucrurile în profunzimea democrației reale spre care tinde omenirea contemporană, **opinia electoratului este categoricul oprobriu exprimat de cele trei sferturi care nu s-au prezentat.**

În felul acesta se definește, etichetându-ne, o stare de nemulțumire generală: Nemulțumirea clară a electoratului care nu s-a strâns, alături de nemulțumirea tot mai acută din interiorul partidelor care nu au reușit să-l strângă. Toată lumea e în pierdere: Statul a pierdut banii cu campania nereușită, fiecare partid a pierdut esențial la voturi față de ce prevăzuse, societatea și-a pierdut încrederea că s-ar mai putea redresa dacă rămâne pe mâna aceleiași clase politice... Aici, însă, s-ar putea să greșesc. Această pierdere de încredere

15

manifestată prin trei sferturi din electorat, poate să fie un câștig. Poate să fie semnul acelei solidarități grave la care ajungem noi rar, dar temeinic, în adevăratele momente de cumpănă când nu mai rostim așa, cu acea formă specifică de aparentă nepăsare diagnosticată de doctorul Kremnitz, doar substantivul și pronumele lui posesiv. Ci folosim și verbul cu care îi reîncorporăm în popularul substantiv pe cei care constituie subiectul nemulțumirii noastre. Adică pe politicianii care ne-au chemat la vot iar noi, electoratul, ne putându-ne aminti decât de demagogie, de șarlatanerie, de corupție, de arivism și căpătuială, dar de nici un fel de merit al lor în rezolvarea nevoilor noastre, am rupt prin asta puntea dintre noi și ei, rămânând acasă cu necazurile pe care le avem.

Am mai făcut lucrul acesta. Tot spontan, tot neorganizat. Dar de data asta **am rămas acasă într-o mare solidaritate unii cu alții**. Este exact solidaritatea care se configurează ca mijloc de afirmare a unei idei noi, pentru o nouă formă de democrație: Cea Meritocratică. E doar un pas de făcut. Greu a fost să ajungem la acest refuz exprimat prin solidaritate. Timp lung ne-a trebuit, ca de obicei, până să depășim conservatorismul cumsecădeniei noastre glumețe prin care vrem să mai uităm de rele, cea despre care doctorul lui Carol I spunea că avem prea multă. Vine un moment al meritocrației, când filtrul nostru electoral va fi mai pretențios fără să dăm impresia că am ridicat nasul, dar făcându-i pe cei care nu-și cunosc lungul lui, să nu-și mai permită să ne manipuleze. Adică, prin această solidaritate națională astfel probată, să alegem oamenii după meritele demonstrate. Si nefăcând din aceasta un apanaj ideal, de societate perfectă, a unor oameni mult superiori, interesați doar de principii. Ci rezolvând lucrurile modest-gospodărește, într-un mod de normalitate pragmatică alegând între ceea ce ne este mai avantajos în meritele pe care și le-au dovedit cei care candidează. Ba, chiar practicând un procedeu cât se poate de egoist și alegându-i numai după meritele lor față de noi și față de interesele noastre. **Pentru că meritocrația nu este o utopie, ci este doar un criteriu cinstit de selecție socială, făcându-ne să-i preferăm pe cei de la care avem garanția că și-au încercat măsura și sunt pregătiți să ne creeze condiții de viață politică pentru așa ceva.**

A trecut epoca academicienilor fără operă, va trece și cea a edililor fără realizări edilitare. De ce n-am avea înțelepciunea acelor stabile societăți democratice, ca să ne selecționăm și noi o clasă politică dintre oameni care și-au realizat vocația gospodărească, profesională, managerială, etc. în niște merite evidente, iar apoi abia, cu starea economico-socială asigurată, cu experiența de succes demonstrată, să vină și către treburile publice din care nu mai au nevoie să se îmbogățească, a căror legalitate o pot garanta prin probitatea lor, a căror stabilitate o pot asigura tocmai prin convingerea că ei sunt trecători în funcție, că ei se vor schimba păstrând legile și nu vor schimba niciodată legile doar ca să-și păstreze ei puterea?! Exemple din Rusia până-n Venezuela ne arată că atunci când e vorba de aventurieri, sau de foști slujitori ai regimurilor polițiste, se poate întâmpla și așa ceva. Dar asta spre opoziția întregii omeniri civilizate în fața căreia îți permiți să practici manipularea întregului tău popor, știut fiind de la Hitler pericolul că democrația se poate deturna prin propriile ei mijloace.

Echilibrele unei guvernări se pot garanta numai prin echilibrul meritelor celor care guvernează. Ca orice echipă, echipa guvernamentală se bazează în primul rând pe meritele personale ale celor ce o alcătuiesc, dar și pe o ridicare la patrat prin consensul acțiunii acestor merite în administrarea treburilor publice. Alegându-i după meritele personale demonstrate în modul cum și-au gestionat pe plan material sau moral bunul propriu, electoratul le încredințează acestora bunul comun național, pretinzându-le să-l gestioneze spre asigurarea binelui comun general. **Or, binele comun general nu se pune nicicând mai profitabil în valoare, decât printr-o concepție meritocratică în administrația de stat.**

Iată de ce meritocrația, prin evidența și simplitatea fermă a criteriilor ei, poate fi înțeleasă de oricine. Important este să existe solidaritatea națională pentru a fi și confirmată de votul oricui. Criteriul electoral al evidenței meritelor este cel mai firesc și cel mai umanist mod de selecție a conducătorilor politici. Criteriul punerii acestor merite, chiar și numai pe perioada determinată pentru care ai fost ales ca garant al bunului comun, în slujba binelui comun, este problema lor personală. Cu condiția să nu găsească în absenteismul altora explicații pentru modul cum nu se achită el de această îndatorire.

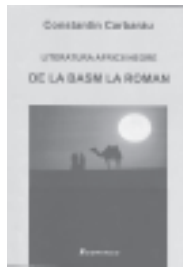
Într-o democrație reală, referendumul are loc neconținut prin forța curentelor de opinie publică animate și înprospătate mereu de criteriile meritocratice ale unor permanente mutații în ierhia valorilor politice. Mutații care nu deranjează niciodată nici inteligența, nici priceperea, nici buna credință, dar intră deseori în conflict cu ambițiile de putere și, întotdeauna, cu tendințele de confiscare a ei. Aceasta, tocmai pentru că **meritocrația își propune a pune în valoare meritele tuturor și a perfecționa în permanentă condițiile pentru această singură bogăție nepuizabilă a omenirii**. Pentru că bogățiile solului și subsolului, mereu devorate, se vor epuiza, factorul termic se poate modifica periculos, hrana pe care o producem astăzi s-ar putea să nu ne mai ajungă, industria să nu mai aibă materiile prime de la care a pornit. O asemenea perspectivă nu poate fi tratată nici cu „aia a mă-si”, dar nici nu poate accepta să fie slujită de vreo demagogie care va vrea doar puterea, sau va acționa doar în virtutea îndemânării de a pune mâna pe niște bunuri, de vreme ce acelea vor fi epuizate.

Singura speranță este în capacitatea creatoare a omului, care va inventa alte forme de a ne prelungi existența. Meritele vor fi apreciate în această direcție, iar conceptul de „lider” se va defini numai prin capacitatea de a stimula și promova cât mai multe merite. Popoarele care nu învață de astăzi acest lucru, vor produce doar corijenți ce nu vor trece niciodată un asemenea examen. Votul pe criteriul meritului, pentru o democrație meritocratică, aptă de a-și înlătura balastul politicianist al manipulatorilor de interese, balast ce poate fi contracarat de politicienii cinstiți prin simpla dar limpedea cunoaștere a interesului real al fiecărui cetățean, îl va aduce și pe acesta la urne, va asigura și democrația reală.

NOI APARITII EDITORIALE

Constantin Carbarău - DE LA BASM LA ROMAN

Ținuturile sud-sahariene sunt o dimensiune aparte. Ritualurile parcă oculte, cu dansuri nebunești, secondate de imprecății stranii, delirante și ritmul când sacadat, când sincopat-hipnotizant al tam-tam-urilor înfricoșează. Dar toate acestea constituie folclorul și implicit filozofia unei întregi civilizații aflate secole la rînd sub dominație colonială, dominație care a influențat categoric societatea sud-sahariană. Publicistul Constantin Carbarău, redactorul-șef și fondatorul revistei *Sud* (înființată în 1996, publicația a depășit anul trecut numărul 100) a călătorit prin această magică și incitantă Africă neagră, apropiindu-se astfel de tainele spirituale și de mentalitățile unui întreg continent. Și a constatat că dincolo de conflictele și disputele etnice, dincolo de dictaturile politice, dincolo de sărăcie, dincolo de maladiile păcătoase și de convulsiile sociale, Africa și-a definit și consolidat o identitate culturală de sine stătătoare. Autorul abordează în acest remarcabil volum proza africană, urmărind evoluția literaturii negre, așa cum reiese și din titlul lucrării, de la fantasticul basmelor la neverosimilitatea și rigorile romanului, o paralelă compativă fiind ca de la simplitatea tam-tam-urilor la perfecțiunea incredibilă, uneori improvizată, a contrabasului, pianului, trompetei, bateriei și saxofonului bandurilor de jazz, închegînd și o antologie de texte ale unora dintre cei mai reprezentativi scriitori, să le spunem, sud-saharieni. Inițiativă lui Constantin Carbarău, contribuția domniei sale la valorificarea și impunerea beletristicii Africii negre, e cum nu se poate mai nimerit, în aceste vremuri în care, trebuie s-o recunoaștem, în mare parte, editurile de la noi se orientează după cele din străinătate, traducînd cîte un best-seller occidental apărut recent, ignorînd cultura esențială. Iar Africa are, cum ne-a demonstrat Constantin Carbarău, o literatură extraordinară, ce merită cunoscută.

Popescu Vella-POVEȘTI MARINĂREȘTI

O carte scrisă cu sufletul. De la un capăt la altul, ca de la un port la altul, ca de la un destin la altul, prin liniștea mocnită a timpului, paloarea de candelă a unui far și vocile stinse ale icoanelor din adîncurile apelor. Prozatorul gălățean Maximilian Popescu, care a fost comandant instructor fluvial la I.N.F. Navrom Galați, își dedică prima carte (scrisă între 1974 și 2004, unde altundeva decît în dunăreana urbe a Galaților ?!) colegilor care navighează de-a lungul și de-a latul tăcerilor și tulburările dunărilor, mediteranelor și tuturor apelor: Această carte este un modest omagiu adus marinarilor romîni de pretutindeni, oameni obișnuți, atașați de nobila lor profesiune. Înzestrat cu mult, foarte mult har scriitoricesc, autorul lasă impresia că imaginează oameni și întîmplări, că simulează speranțe și agonii, că scornește politici și năzuințe, că parodiează constrîngeri și libertăți, care par cît se poate de reale, și pînă la un punct chiar sunt reale, dar ceva deconspiră, denunță un timp nebulos, un timp fantomatic. Timpul-argou al unei realități indubitabile. Timpul Coșavei. Însuși autorul încheie acest prim volum al povestirilor marinărești cu o mărturisire deloc bizară: „Coșava nu a existat. Dar o regăsim risipită în toată istoria navelor fluviale. Dacă personajele și povestirile sunt asemănătoare realității este o pură întîmplare...”

Alexandru DUMITRIU

NOI APARITII EDITORIALE

Daniel Vorona – EU, TU ȘI BUNUL DUMNEZEU

Daniel Vorona a publicat, în 2006, la Editura „Muzeului Literaturii Romîne” 33 de poeme, organizate în trei cicluri (în limba romînă și în traducerea în engleză, semnată de Ana-Mirela Iacob). Fiecare din cele trei cicluri – Altarul, A XI-a Poruncă și Transfigurarea – cuprinde cîte 11 poeme, fiecare poem avînd în deschidere un motto desprins din texte biblice. Dacă la toate acestea adăugăm și constatarea că numărul 33 reprezintă vîrsta la care Iisus a fost răstîgnit, vom fi îndreptățiți să afirmăm că ne aflăm în fața unei cărți îndelung meditate, structura ei vîdînd o elaborare ce a năzuit transmiterea unui mesaj liric complex. Poemele cărții sunt de o tulburătoare solemnitate, începînd cu poemul inițial, „reîntoarcerea umbrei întru nume și ființă”, a cărui cheie se află explicit dezvoltată în motto-ul însoțitor: „Căci cînd eram la voi, v-am spus de mai înainte că vom avea de suferit necazuri, precum s-a și întîmplat și știți prea bine” (Tesaloniceni, 3, 4). Sub o atare arcadă spirituală, poemul propriu-zis îngăduie interpretări care nu pot să nu pornească de la constatarea unei remarcabile concentrări. Iată poemul: „N-am plecat dar m-am întors/(asemenea/ pasărea/ asfințind/ în/ ou/ își/ coboară fața)/ pînă la ziua îndură-te și-mi deschide”. Această carte de poezie a lui Daniel Vorona e zidită în profunzime pe o gravă reflecție asupra vieții și sentimentelor fundamentale, între care iubirea bărbatului pentru femeie, iubirea de semeni și iubirea și responsabilă grijă pentru destinul uman aparținător unei patrii se arată a fi avute în vedere ca definitorii pentru o ființă ce-și asumă conștient menirea făptuitoare. Cuprinzînd liniștea, poetul ajunge în cel de-al doilea ciclu la revelația supremă: „Dumnezeul meu nu a murit.” Ajunge așadar la o transfigurare petrecută sub semnul – ca să ne păstrăm în zonele unor afirmații paradoxale nu o dată prezente în volum – al unor incertitudini ale certitudinilor. Profunda, tulburătoare carte de poezie este fericit împlinită de grafica artistului plastic Vlad Ciobanu, fiecare ilustrație valorînd la rîndu-i cît un poem de neuitat.

Petre Gigea-Gorun, COMUNA GOICEA

Așezată în partea de sud a Doljului, către Dunăre, comuna Goicea face parte dintre localitățile de o anume rezonanță. Aceasta și pentru existența de aproape 500 de ani, și pentru faptul că moșia Goicii s-a aflat o vreme în stăpînirea lui Mihai Viteazul sau – peste ani – pentru că notabilitățile locului au avut inițiativa de a-i conferi profesorului Dimitrie Gusti, creatorul școlii sociologice romînești, primul titlu de cetățean de onoare al comunei, titlu care vroia să onoreze inaugurarea studiilor sociologice începînd cu această comună, dar și inițiativa savantului de a crea o bibliotecă populară în cunoscuta localitate doljeană. Sunt doar cîteva repere care pot pleda pentru oportunitatea și legitimitatea inițiativei autorului cărții de a realiza o cuprinzătoare monografie a comunei. Capitolele monografiei consacrate istoriei comunei, tradițiilor, îndeosebi învățămîntului și activităților culturale, dar și actelor de cinstire a eroilor ce s-au jertfit pentru apărarea patriei sau prezentarea amplă a numeroase familii și gospodării, a unor oameni și fapte deosebite, unii dintre ei deveniți, pentru meritele științifice, culturale, civice, cetățeni de onoare ai comunei, precum și o ilustrație adecvată conținutului cărții se armonizează fericit în această monografie sentimentală. Probabil autorul, Petre Gigea – Gorun,

NOI APARITII EDITORIALE

a considerat necesar să califice monografia prin cuvîntul „sentimentală”, fiu al comunei fiind, alături de personalități remarcabile pornite spre o prestigioasă afirmare de pe aceste meleaguri sau care s-au afirmat prin fapte deosebite întru sprijinirea propășirii acestei localități.

Al. Dumitriu - SHAMBALA TRIAJ

La editura „Akademos Art”, tînarul scriitor Alexandru Dumitriu a publicat de curînd cea de-a doua carte a sa, după volumul de reportaje „De vorbă cu mine și cu Valea Jiului”, cu care a debutat în 2005 și care a fost prezentat într-o amplă postfață de întîmpinare de prozatorul Corneliu Leu. „Shambala triaj”, cuprinzînd mai multe povestiri care evidențiază vocația tînarului autor, este deschis de o prefață generoasă datorată unui alt prozator de prestigiu, însemnatul scriitor Dinu Săraru. Reproducem din prefața cărții: „[...]Bogat în sentimente, Alexandru Dumitriu nu este un colecționar sentimental de vise, dimpotrivă, convins prea devreme că în lumea de azi visul frumos și-a epuizat sursele și resursele, a construit cu patimă și inspirată revoltă adolescentă un *imaginar* care ne sugerează, cuceritor, dar și frisonant adesea, ideea că viața noastră e amenințată de viguroasă dezlănțuire a unei iedere sufocante, numai aparent fermecătoare, care își soarbe energia din igrasie mizeriei spirituale. Dar, cum se știe, scepticismul poate înflori și la douăzeci de ani, astfel încît e bine să așteptăm cu încredere clipa descoperirii *Speranței*. Acum să recunoaștem cu bucurie *Talentul* cu care Alexandru Dumitriu salvează din „mușgaiul zloatei” „fluturii negri” care în paginile sale nu „zboară puțin și mor”, ci trăiesc mult în memoria cititorului”. Semnează Dinu Săraru, la 20 febr. 2007.

Florian Huțanu – VITRALII RECI

Cînd se află în mari catedrale ale lumii, dedicat meditației și reculegerii, omul se va surprinde înconjurat de o aură de lumină, filtrată parcă prin miraculoase lentile. Spre o asemenea atmosferă de catedrală sufletească îndeamnă versurile din volumul „Vitralii reci” al poetului Florian Huțanu. Numele autorului îmi devenise cunoscut în urmă cu peste trei decenii, după debutul său – la recomandarea poetului Grigore Hagiu din revista „Lucefărul” – cum consemnează de altfel într-un dens „Cuvînt înainte” poetul Ștefan Ioanid. Aflu din această prefață, succintă, dar generoasă, că abia în 2002 Florian Huțanu și-a făcut și debutul într-un volum, purtînd un titlu de romanță – „De-ai ști ce doare toamna asta...” – căreia i-au urmat alte cinci cărți. Un lucru e cert: întîrzierea debutului în carte i-a îngăduit poetului să-și ia în stăpînire uneltele lirice, să lase ezitățile inerente căutării de sine în paginile manuscriselor, spre a se înfățișa în plenitudinea maturității creatoare. Lumina, umbra, lacrima, oglinzile, o iubită ce se conturează mai degrabă ca o vagă amintire, anotimpurile purtătoare de mesaje nostalgice, copacii diafani înfățișați sub clasice nume (mesteceni și castani, mai ales) fac parte din recuzita, din reperle spațiale ori simbolurile prin care autorul își prezintă concentratele confesii lirice. Iată un exemplu semnificativ și definitiv pentru arta poetului și opțiunile lui stilistice: „Dintr-o scrisoare/ picură amintiri/ desenată prin vârtejuri/ te ascunzi prin frunzele/ castanilor uitați/ prin parcuri cu toamnă bolnavă/ Pe lac visează cuvîntul.” Cum se vede, un intimism liric, în exprimări de căutată concentrare, care năzuiește spre zări cu ample cuprinderi.

Nicolae DRAGOȘ

Din istoria contemporană

Prof. Paul LEU
Kenmore, Washington, USA

La înființarea **Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană** s-au avut în vedere "procedeele prevăzute de **Canoanele Bisericii Primare**, adică după procedeele utilizate de primii creștini, care se aflau și ei, ca și noi, în pribegie și sub persecuții.

Poporul drept credincios întrunindu-se, mai întâi, în comunități religioase, după posibilități și în diverse localități și, apoi, în adunarea generală a delegaților acestei comunități a hotărât înființarea **Episcopiei și alegerea părintelui protoiereu V. Leu ca episcop**¹, ținea să precizeze un contemporan, participant la evenimentul crucial.

"La cererea oamenilor noștri, noi am luat măsurile necesare în scopul de a stabili un episcopat ortodox român al Europei de Apus, pentru a satisface nevoile spirituale ale românilor în exil"², își amintea unul dintre organizatori, după vreo câteva luni de la producerea lui.

Înainte de sosirea colonelului confesor Vasile Leu în Lumea Liberă, Atkinson, reprezentantul **The World Council of Churches** pentru Austria, primise instrucțiuni și bani de la Geneva, spre a organiza prima episcopie autonomă a românilor ortodocși refugiați în Occident și a-l alege, ca păstor, pe trimisul rezistenței anticomuniste din România.

În consecință, Atkinson a hotărât ca în ziua întâia de Paști să convoace, la Salzburg, pe toți delegații coloniilor și comunităților religioase române din întreaga Europă Apuseană.

"Găldău a fost însărcinat de Atkinson să pregătească, atât la **Consiliul Caroman**-ului, cât și într-o casă particulară, ce se afla lângă biserica română din Salzburg, casă ce fusese închiriată de Atkinson pentru găzduirea delegaților români, ce urmau să vină din alte localități pentru sărbătorile Paștelui la Salzburg, ca să ia parte la adunarea românilor mai sus arătată"³.

Totodată, cu două săptămâni înaintea Paștelui, arhimandritul Victor Vasile Leu a fost adus din sanatoriul Planchenvort, de lângă Gratz, la Salzburg.

La gară, trimisul grupului de rezistență al celor șapte sinodali a fost întâmpinat cu un ceremonial special, alcătuit din: Atkinson, Găldău, Neagoe, șeful serviciului de spionaj American, secția română pentru Austria, de un grup numeros, ce reprezenta colonia românilor din Strasburg etc.

După discursul de bun venit al parohului Florian Găldău și al maiorului Croitoru, președintele **Comitetului Național Român** din Salzburg, a urmat cuvântul lui Atkinson.

Delegatul **The World Council of Churches** pentru Austria a arătat "că poporul englez se simte legat de poporul român și-l consideră ca pe un frate"⁴, iar venirea lui Victor Vasile Leu la Salzburg va fi un pas înainte pe linia prieteniei și a susținerii politicii engleze.

Cu această ocazie vorbitorii i-au evidențiat personalitatea și i-au elogiat faptele de arme săvârșite în timpul războiului din Est, pentru care a fost decorat, între altele și cu *Crucea de Fier*.

În discursul de răspuns, trimisul episcopilor anticomuniști le-a vorbit, "în același sens"⁵.

De la gară, emisarul celor șapte sinodali ai BOR a fost dus, cu mașina maiorului Neagoe, la Salzburg și instalat într-un apartament de lângă biserica ortodoxă, unde a locuit mai mult timp, împreună cu preotul Florian Găldău.

La 10 aprilie 1949, după slujba *Sfintei Învieri*, în **Biserica Ortodoxă** din Salzburg, s-a procedat "la constituirea **Adunării Eparhiale**

Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană.

S-a format un prezidium al adunării în care au intrat: Găldău, maiorul Croitoru, dr. Teodoru din partea **Caroman**-ului, avocatul Nicolae Baciu de care am vorbit în perioada din Jugoslavia, fostul maior de cavalerie Florescu, unul din fruntașii coloniei române din Austria, Puiu Traian, comandant legionar al legionarilor din Austria, originar din Constanța, Tit Constantinescu, care purta numele de Petre Bogdan, fost ofițer de aviație în țară, de profesie inginer, lucra la serviciul de spionaj american, Tănase teolog, lucra la Innsbruck, reprezentantul legionarilor papanaciști pentru Austria, agent francez, în 1951 a plecat în Canada, prof. Sanjoj, care venea din Germania, fost profesor universitar în București, mare nazist, cât și alții pe care nu mi-i reamintesc.

Primul act al Adunării Eparhiale mai sus amintite a fost înființarea **Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană și Orientul Apropiat**⁶, preciza deținutul Leu Vasile într-o declarație dată Securității.

Al doilea act a fost lansarea unei **Chemări**, "prin care cu toți îl invită pe arhimandritul Victor Leu să conducă **Biserica Ortodoxă Română** din exil și să le fie episcop"⁷, după cum rezultă dintr-un raport adresat președinției **Consiliului Național Român** din Washington, un fel de guvern al românilor din exil.

Trecându-se la al doilea punct al ordinei de zi, Atkinson a propus să fie ales episcop al românilor din Europa Apuseană, trimisul grupului de rezistență al celor șapte sinodali drept-credincioși anticomuniști din România, călugărul Victor Vasile Leu, deoarece Visarion Puiu nu poate îndeplini această funcție fiind bolnav, internat într-un sanatoriu elvețian.

După votarea ambelor propuneri ale ordinei de zi s-a trecut la legitimarea voinței delegaților.

Actul de înființare a **Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană și Orientul Apropiat**, precum și **Actul de alegere** ca locotenent episcop a lui Victor Vasile Leu, au fost redactate în formă juridică, de către avocatul Nicolae Baciu și în formă canonică de către preotul Găldău, teologul Tănase și preotul Surtucan din Italia.

La întemeierea **Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană** "au participat, firește, și laici, în mare număr; actul original de constituire poartă semnătra a sute și sute de reprezentanți, delegați români din aproape toate centrele unde trăiesc ei risipiți în Europa.

Patru declarații semnate de preoții Găldău, Bârliba de la Roma, Vasilovschi de la Baden-Baden și Lucaciu de la Paris, confirmă, în original, recunoașterea lui Victor Leu ca episcop al lor"⁸, se menționa într-un raport către **CNR** din Washington.

"Episcopatul a fost creat cu întreaga aprobare a oamenilor preocupăți, preoți și mireni împreună, și în armonie cu dogmele și canoanele bisericii noastre, vine să reconfirme un alt participant la istoricul eveniment.

Politica noastră a fost aceea de a fi extrem de imparțiali cu toate grupările românești.

*Noi le-am cerut să ne privească ca preoți și să nu amestece Biserica în neînțelegerile lor politice*⁹.

Alte informații certe cu privire la istoricul constituirii **Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa** și a alegerii călugărului Victor Leu ca episcop, le furnizează și o scrisoare, din 24 noiembrie 1949, a maiorului G. Em. Ilescu, președintele **Comitetului Anglo-Român**, către unul din prietenii confesorului colonel Vasile Leu, generalul C. Petrescu Lazăr, în care se precizează:

"a. **Episcopia Ortodoxă Română Autonomă din Europa Apuseană** nu este o episcopie refugiată din țară.

b. **Episcopia Ortodoxă Română Autonomă din Europa Apuseană**, cu sediul la Londra, a fost înființată la 10 aprilie 1949, la cererea românilor ortodocși refugiați și are ca scop umplerea marelui gol al pribegiei, acela al asistenței religioase...

Adunarea delegaților comunității religioase a avut loc la Salzburg și totul a fost consemnat printr-un ACT CONSTITUTIV semnat, în original, de toți delegații.

c. Lt. episcop V. Leu este aceeași persoană cu părintele Leu ieșit din țară prin Jugoslavia, împreună cu preotul Găldău.

d. Titlul de Lt. episcop a fost luat în conformitate cu legile bisericești. Îl are orice cleric ales episcop, care însă nu a fost hirotonisit arhieru.

Din informațiile ce le posed, părintele Leu intenționează să se prezinte M. S. Regelui, imediat după hirotonisire.

Sper, stimate Domnule General, că prin aceste rânduri am răspuns tuturor chestiunilor puse de Dv.

Dacă, însă, doriți lămuriri tehnice de dogmatică, rânduri bisericești etc., cred că este bine să vă adresați direct Înalț Preasfinției Sale părinte, Lt. episcop V. Leu, la adresa: 65, Enismore Gardens, London, S. W. 7, sau puteți trimite scrisoarea pe adresa mea, iar eu i-o voi trimite imediat acolo unde va fi"¹⁰, deoarece episcopatul cu sediul la Londra cuprindea un areal de la Gibraltar până la Marea Roșie.

Atkinson s-a dus la Viena cu documentele emise de **Adunarea Eparhială** de la Salzburg și a obținut, de la cele trei puteri de ocupație: engleză, americană și franceză, recunoașterea alegerii călugărului Victor Vasile Leu ca episcop al exilului românesc și, totodată, pe baza lor, a obținut un pașaport provizoriu, un certificat de călătorie cu valabilitate internațională.

Actul a fost scris în limba engleză și în el se specifica că nu este valabil în zona de ocupație sovietică a Vienei.

"Acest certificat, detalia posesorul lui, era redactat pe o coală dublă de hârtie groasă, cu un timbru sec pe ea, cu fotografia mea în colțul drept, pe care era aplicat, iar, un timbru sec, jumătate pe fotografie și jumătate pe coală, cu toate datele mele biografice, cu noua titulatură a mea de episcop al românilor din Europa Apuseană, semnat de cei trei înalți comisari ai puterilor de ocupație: America, Anglia și Franța.

Acest pașaport provizoriu îl foloseam când treceam dintr-o țară în alta și când treceam dintr-o zonă de ocupație în alta"¹¹.

Tot acum, Atkinson, printr-o hotărâre ONU, a obținut calitatea de cetățean apatrid pentru noul episcop Victor Vasile Leu.

După evenimentele evocate mai sus episcopul ales și preotul Găldău au făcut prima vizită la birourile lui Atkinson.

Cu această ocazie celor doi le-au fost prezentați șefii serviciilor **The World Council of Churches** din Austria și au discutat, hotărând "înființarea celor trei parohii din Austria, în afară de Salzburg care le gira, în acea parte și anume: Gratz, Lintz și Innsbruck.

Șefii serviciilor **Consiliului Ecumenic** austriac sunt: prințul Alexandru Liveni, refugiat rus alb, vorbea perfect românește, un cehoslovac, fost profesor universitar în Cehoslovacia al cărui nume nu-l rețin și încă trei pe care nu-i rețin și cu care nu am avut nici un fel de legătură, în afară de Liveni cu care mă împrietenisem"¹².

ROMÂNE ÎN EUROPA OCCIDENTALĂ

Mai apoi, Găldău și cu Atkinson, au plecat la München, în Germania Occidentală, pentru a discuta și a se informa despre posibilitatea hirotonisirii episcopului ales Victor Leu de către trei mitropoliți ruși albi.

În luna ce a urmat, iunie, episcopul exilului Victor Vasile Leu și-a intrat în atribuții.

“Pentru organizarea bisericească a românilor din pribegie, Victor Leu s-a concertat cu mai mulți preoți și protopopi români din localitățile unde sunt mai mulți concetățeni de-ai noștri în Europa”¹³.

Debutul funcției de episcop ales l-a făcut în Austria, unde, în cadrul unor vizite, între altele, cu ajutorul primarilor din orașele Gratz, Lintz și Innsbruck și a reprezentanților bisericii catolice, a luat legătura cu românii stabiliți acolo, a înființat trei parohii și a pus bazele a încă trei biserici ortodoxe, în afară de cea de la Salzburg.

Cu această ocazie, episcopul Victor a vorbit în fața refugiaților români. Pentru a le ridica moralul le-a spus că în curând va izbucni cel de al III-lea război mondial, iar trupele americane și engleze vor alunga pe reprezentanții Moscovei de la putere și vor instaura libertatea și democrația.

Nefericiții refugiații români erau într-o nevoie fizică și spirituală de nedescris.

Nou creată **Episcopie Ortodoxă Română Autonomă din Europa Apuseană și Orientul Apropiat**, prin slujitorii ei, a demarat atât acțiunile de organizare spirituală, cât și cele de ajutorare materială.

În a doua jumătate a anului 1949, procesul de asistență duhovnicească și actele caritabile au debutat cu folos.

“În cele mai multe cazuri am avut succes în totalitate, afirma preotul Găldău, unul dintre participanții la acest act caritabil și profund omenesc.

În altele, nu am putut mai mult și l-am rugat pe Dumnezeu să-i ajute și noi făceam ceea ce este cel mai potrivit pentru toți.

Vaticanul, din punct de vedere material, a făcut ceva ca să-i ajute pe refugiații români din Germania și îi mulțumim lui Dumnezeu pentru asta.

În același timp, în Austria, **The World Council of Churches** și **Curch World Service** au făcut, de asemenea, bună muncă creștinească prin oficiile lor principale din Salzburg și München, iar noi suntem recunoscători pentru aceasta.

Dorim să exprimăm mulțumirile noastre d-lui J. B. Atkinson și d-rei Stoll, din partea organizațiilor menționate mai sus, care au făcut tot ce le-au stat în putere ca să ușureze suferințele românilor noștri exilați.

De asemenea, dorim să exprimăm aprecierea noastră profundă popoarelor american și englez care, într-adevăr, își dovedesc, cu această ocazie, creștinismul.

Când am părăsit Austria, la sfârșitul lui mai 1949, am mers la Geneva și am discutat toate problemele legate de nevoile materiale și spirituale ale refugiaților noștri români cu conducătorii de la **The World Council of Churches**, care au dorit să continue, atât cât este posibil, să-i ajute pe oamenii noștri”¹⁴.

Episcopul ales, Victor Vasile Leu, a fost un reprezentant de seamă a **Bisericii Ortodoxe Române** și a monarhiei, deoarece conștiința, convingerile și demnitatea ce o deținea îi impuneau nu numai sarcina de activitate religioasă, sacramentală, de organizare a episcopiei, ci și cea de a combate pe cel mai mare dușman al întregii creștinătăți, Antihristul cominternist, prin toate mijloacele diplomatice, politice și prin cele oferite de presa scrisă și vorbită.

Ca urmare, episcopul exilului “a organizat în țările capitaliste așa numitele *Săptămâni albe*, perioadă în care presa capitalistă ducea o campanie înverșunată împotriva țării noastre, iar conducătorii țărilor capitaliste făceau declarații împotriva comunismului”¹⁵, constata procurorul militar înainte de a-i pronunța sentința de condamnare la moarte.

În adevăr, cu prilejul vizitelor făcute unor șefi de state, a unor înalți prelați creștini, din Europa Occidentală¹⁶, episcopul Victor Vasile Leu i-a informat cu date concrete despre cele petrecute în dosul Cortinei de Fier, i-a avertizat că Europa de Est este bolșevizată și agresivă, le-a cerut, tuturor, să combată propaganda statelor comuniste și să suprimă buletinele publicate de reprezentanțele diplomatice ale RPR din țările lor, prin care se vehiculau minciuni sfruntate etc.

Pentru a fi la înălțimea sarcinilor asumate și a poruncilor primite, la plecarea din România de la Grupul celor șapte ierarhi anticomuniști ce l-au trimis în Occident, a obligațiilor ce le incumba funcția pe care o deținea, de apărător al Bisericii Ortodoxe Române, arhiepiscopul exilului a întreprins numeroase vizite în eparhia sa care se întindea de la Gibraltar până la Marea Roșie.

Această activitate interstatală o practica nestingherit, deoarece, la o conferință a miniștrilor de externe din țările capitaliste ale Europei și din Orientul apropiat, Consiliul Ecumenic și IRO erau recunoscute și înalții prelați autorizați de aceste organizații suprastatale puteau activa, în interesul refugiaților aflați pe teritoriul statelor lor, fără a se amesteca în treburile interne a țărilor respective, cu unele excepții, iar finanțarea deplasărilor era asigurată de **Consiliului Ecumenic Internațional al Bisericilor**.

După câteva zile de la vizita făcută la München, în mai 1949, “Atkinson ne-a citit o adresă venită de la **Consiliul General Ecumenic** din Geneva, în care președintele Consiliului Ecumenic își exprima dorința că voiește să mă cunoască personal, rememora episcopul ales, să discute problema refugiaților români cu mine sub toate aspectele ei (cazare, emigrare etc.), înainte de a se întruni **Conferința delegaților Consiliului Ecumenic**.

Am stat la Salzburg circa 3-4 zile, în care timp am rânduit ca biserica și parohia românească să fie suplinită, în lipsa lui Găldău, de un preot ucrainian care știa românește, al cărui nume nu-l mai rețin și apoi am plecat la Geneva, cu trenul, folosind pașaportul provizoriu eliberat de la Viena”¹⁷.

La fârșitul lunii mai 1949, emisarii Sinodului anticomunist din România, aflat în ilegalitate, au plecat la Geneva pentru a discuta, în numele prestigiosului for eclesiastic, “toate problemele legate de nevoile spirituale și materiale ale refugiaților noștri români cu conducătorii de la **The World Council of Churches**”¹⁸, cum preciza preotul Florian Găldău într-un raport aflat la Washington.

[Capitol din voumul în curs de apariție: Paul Leu, **Răpit de KGB și condamnat la moarte**]

NOTE:

¹ Scrisoare lui G. Em. Iliescu, Londra, 24 noiembrie 1949, către Generalul C. Petrescu Lazăr, în: Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 62-63.

² Florian Găldău, **Raport, Cazul lui Visarion Puiu**, către **Comitetul Național Român**, Washing-

ton, în Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 33.

³ Corneliu Leu, vol. cit. p. 51.

⁴ Corneliu Leu, vol. cit. p. 51.

⁵ Corneliu Leu, Vol. cit. p. 52.

⁶ Corneliu Leu, vol. cit., p. 52.

⁷ Aurel Decei: **Raport** către **Președintele Comitetului Național Român**, Washington, nr. 102, Istanbul, 15 februarie 1951, prin adresa nr.102, din 3 martie 1951, în: Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 83.

⁸ Aurel Decei: **Raport** către **Președintele Comitetului Național Român**, Washington, nr. 102, Istanbul, 15 februarie 1951, prin adresa nr.102, din 3 martie 1951, în: Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 83.

⁹ Florian Găldău, **Raport, Cazul lui Visarion Puiu**, către **Comitetul Național Român**, Washington, în Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 33.

¹⁰ Scrisoare lui G. Em. Iliescu, Londra, 24 noiembrie 1949, către Generalul C. Petrescu Lazăr, în: Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 62-63.

¹¹ Corneliu Leu, vol. cit. p. 54-55.

¹² Ibidem, p. 53.

¹³ Aurel Decei: **Raport** către **Președintele Comitetului Național Român**, Washington, nr. 102, Istanbul, 15 februarie 1951, prin adresa nr.102, din 3 martie 1951, în: Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 83.

¹⁴ **Raportul** lui F. M. Găldău către CNR din Washington Londra, 20 decembrie 1949, în Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 33-34.

¹⁵ Corneliu Leu, **Cartea episcopilor cruciați**, Editura *Realitatea*, 2001, p. 19.

¹⁶[președintele Portugaliei Salazar, ministrul de interne al Franței, secretarul de stat al Vaticanului, cardinalul Montini, arhiepiscopul Londrei, arhiepiscopul Gibraltarului, arhiepiscopul de Canterbury, mitropolitul grec Ghermanos, arhiepiscopul Spiridon, Churcill Jr., Eden, ministrul de externe al Angliei, mareșalul curții regale, generalul Montgomery, foștii și viitorii regi și demnitari ai Europei, întâlniți la palatul Estoryl, Lisabona etc. etc.]

¹⁷ Corneliu Leu, vol. cit. p. 55.

¹⁸**Raportul** lui F. M. Găldău către CNR din Washington, Londra, 20 decembrie 1949, în Aurel Sergiu Marinescu, **O contribuție la istoria exilului românesc**, vol. IV, Editura *Vremea*, București, 2004, p. 34.

**NU UITAȚI
ABONAMENTELE LA:**

Albina românească

**SE MAI POT FACE DOAR ACUM
PENTRU ANUL 2008
LA FACTORII POȘTALI
Cod Publicații Posta 19086**

Calendar literar "Albina românească" 2008

IANUARIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1- I. Al. Brătescu-Voinești, Dumitru M. Ion; 2- Ion Băieșu, Aron Cotruș; 4- Sextil Pușcariu; 5- Emil Gârleanu; 6- Ion Budai-Deleanu, Ion Heliade-Rădulescu, Ionel Teodoreanu; 7- Ion Minulescu, Mircea Sântimbreanu; 8- Tudor Vianu 9- Henriette Yvonne Stahl, Mircea Tomuș; 15- Mihai Eminescu; 18- Ioan Slavici; 20- Vasile Băran; 22-Mihai Negulescu 23- Vladimir Streinu, Mircea Horia Simionescu, Ileana Mălăncioiu; 24- Victor Eftimiș; 26- Nicolae Balotă; 27- G. Mărgărit 30- Ion Luca Caragiale, Gheorghe Brăescu, Dinu Săraru; 31- Mircea Micu.

APRILIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

1- Alexandru Philippide, Gheorghe Pituș; 5- Fănuș Neagu; Alexandru D. Lungu; 9- Camil Petrescu; 10- Maria Banuș; 11- Mircea Ștefănescu; 12- Barbu Ștefănescu-Delavrancea; 13- Nicolae Velca; 14- Octav Pănuș; 16- Gala Galaction; 17- George Bălăiță; 18- Alexandru Lungu; 9- Calistrat Hoșă; 20- Aurel Baranga; 22- Veronica Micu, Camil Petrescu; 23- Gib. I. Mihăescu; 24- Eugen Jebeleanu, Mișu Dragomir; 26- Ștefan Augustin Doinaș; 29- Gheorghe Tomozei; 30- Ion Vișea.

IULIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1- Costache Olăreanu, Ion Pop; 2-Dan Verona, Octavian Paler; 4- Haralamb Zinca, Emil Draghici; 5-Alexandru Oprea, Nikolaus Berwanger; 6- Constantin Bălăceanu-Stolnici, Dragoș Vicol, George Alboiu; 12- Alexandru Ivasiuc; 16- Dimitrie Anghel; 17- August Treboniu Laurian; 19- Maria Luiza Cristescu; 20-Stefan Popescu, Iuliu Ratiu, Adrian Păunescu, Valentin Serbu; 21- Simion Bărnuțiu, Ion Biberi, Corneliu Leu; 23- Eugen Teodoru; 24- Constantin Noica; 25- Mihai Codreanu; 26- Cezar Baltag; 27- Marcel Gafton; 30- Păstorel Teodoreanu; 31- I. Valerian.

OCTOMBRIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

2- Elena Văcărescu, Miron Radu Paraschivescu; 5- Ion Dodu Bălan; 7- Zaharia Stancu, Eusebiu Camilar; 8- Mihail Sebastian, Alexandru Andrițoiu; 10- Nicolae Dan Frunteletă, N. Crisan, C. Nisipeanu; 11- Șt. O. Iosif; 13- George Mihail Zamfirescu, Vasile Voiculescu; 17- Al. Dima; 21- Perpessicius; 22- A.I. Zăinescu; 25- Dumitru Popovici; 26- Dimitrie Cantemir; 27- Alexandru Brad; 29- Mihail Sorbul, Radu Cosas; 31- Eugen Lovinescu.

FEBRUARIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29		

1- Nicolae Gane, Nicolae Breban; 2- George Dan; 5- Hristu Căndroaveanu; 6- Adrian Maniu, Geo Bogza; 7- Florin Mugur; 10- Anton Holban; 12- Alexandru Davilla, Otilia Cazimir; 13- Theodor Vârgolici; 14- Radu Cârceci; 15- Titu Maiorescu; 19- Marin Sorescu; Mircea Radu Iacoban; 20- Eugen Barbu; 21- Anton C. Bacalbașa; 22- Grigore Alexandrescu, Tudor Mușatescu; 24- Horia Bădescu, Lazăr Băciuc; 26- Bogdan Petriceicu-Hașdeu, Constant Tonegaru; 27- V. A. Urechia; dată neconfirmată - Dimitrie Bolintineanu.

MAI

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1- Mihail Ralea; 5- Mihnea Gheorgiu, Adrian Popescu; 6- Ion Vlașiu, Laurențiu Ulici; 8- Dariu Novăceanu; 9- Lucian Blaga; 10- Vasile Celmare, Ion Horea; 12- C. Ciopraga; 13- Dan Grigorescu, Mircea Ciobanu; 16- Titus Popovici, Constantin Cubleşan; 17- Pompiliu Constantinescu; 18- Geo Dumitrescu; 21- C. Dobrogeanu-Gherea, Tudor Argeșzi; 22-Eugen Lumeșianu; 23- Garabet Ibrăileanu; 24- Ion Caraion, Adrian Popescu; 25- Eugen Simion; 27- Petre Achitenie, Constantin Georgescu; 28- G. Macoveșu.

AUGUST

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

1- Gellu Naum; 5- Marin Preda, Adrian Marino; 6- Cezar Ivănescu; 8- Sașa Pană, Tudor Popescu; 10- Horia Garbea; 11- Panait Istrati, Teodor Mazilu; 12- Ion Ghica; 13- Ion Lăncrăjan; 14-Cezar Drăgoi; 15-Constantin Novac; 16-Ov.S.Crohmalniceanu, Ileana Berlogea, Gabriela Melinescu; 18- Paul Anghel, Sorin Alexandrescu, Ion Gheorghe; 19- Dumitru Radu Popescu; 20- Horia Lovinescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga; 22- Alexandru Piru; 23- Paul Everac; 24- Corneliu Irod; 27- Mircea Zăciu, Dumitru Dinulescu, Z. Ornea; 28- 31- Victor Vlad Delamarina, Dan Deșliu, George Genoiu.

NOIEMBRIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

1- Eugen Uricaru; 2- Laurențiu Fulga; 3- Traian Demetrescu, Nicolae Dragoș; 4- Cella Serghi; 5- Mihail Sadoveanu; 7- Ion Bănuță; 8- Dumitru Micu, D. Bălăieț; 9- Aurel Rău, Ovidiu Genaru; 11- Ion Brad; 12- Emil Botta; 13- Eugen Ionesco; 14- B. Fundoianu; 16- I.M. Almăjan; 20- Mihail Beniuc; 21- Anghel Dumbrăveanu; 24- Nicolae Crevedia, Nicolae Țăutu; 27- Liviu Rebreanu, Nina Cassian, Nicolae Manolescu; 28- Dan Tărbilă; 30- Paul Zarifopol.

MARTIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

1- Gheorghe Asachi, Al. Ivan-Ghilia; 2- Radu Gir, Petre Ghelmez; 5- Radu Stanca; 8- Radu Tudoran, Dimitrie Stelaru; 9- Mircea Eliade, Radu Boureanu, Constantin Chiriță; 10- Dumitru Caracostea; 14- Alexandru Macedonski; 17- Alecu Russo, Urmuz, Valeriu Anania, Mihai Ungheanu; 18- Ioana Postelnicu; 19- Ion Barbu, Carolina Ilica; 20- Octavian Goga; 21- George Topârceanu; 22- Mihail Dragomirescu; 23-Cezar Bolliac; 24-George Lesnea; 25-Mateiu Caragiale, Ion Grigore, Ana Blandiana; 28 - Victor Tulbure, Nicolae Rotaru; 29- Virgil Carianopol; 31- Ion Pillat, Nichita Stănescu.

IUNIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

2- C.A. Rosetti, Romulus Guga; 5- Nicolae Iorga, Gheorghe Dinu; 8- Victor Frunza; 10- Ion Creangă, Vasile Zamfir; 11-Grigore Arbore; 12- Alexandru Balaci, Petru Vintilă; 14- Vasile Alecsandri; 15- Ion Marin Sadoveanu, Virgil Teodorescu; 16- A. E. Baconsky; 18- Al. Raicu; 19- George Călinescu, Constantin Toiu; 23- Alexandru Odobescu, Ovidiu Papadima; 24- Sânziana Pop, Dinu Flamand; 26-Petre Pandrea, Al. Simion; 28- Ion D. Sârbu; 29- Nicolae Bălcescu; 30-Dorin Tudoran.

SEPTEMBRIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

1- Ion Mircea; 3- Pavel Dan; 5- Alexandru Vlașuț; 6- Mihail Kogălniceanu, Nicolae Filimon; 7- Șerban Cioculescu; 8- Ștefan Bănulescu, Petre Sălcudeanu; 11- Ion Rotaru; 12- Ion Agârbiceanu, Alexandru Balaci; 13- Edgar Papu; 14- Costache Conachi, Radu Rosetti; 15- I.M.Sadoveanu, Marian Popa; 16- Gheorghe Schwartz, Victoria Ana Tausan; 17- George Bacovia; 20- George Coșbuc, Nicolae Mărgăneanu, Aurel Baranga; 22- Augustin Buzura; 25- Dimitrie Vatamaniuc, Pop Simion; 26- Dan Botta; 27- Grigore Hagiu, Ilarie Hinoveanu; 28- Valeriu Răpeanu.

DECEMBRIE

LUNI	MARTI	MIERCURI	JOI	VINERI	SAMBATA	DUMINICA
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

1- Cezar Petrescu, Florența Albu; 2- Nicolae Labiș; 4- Nicolae Cartoian, Vlaicu Bărna; 7- Cella Delavrancea, Sorin Titel; 8- Toma George Maiorescu, Hortensia Papadat-Bengescu; 11- Mircea Dinescu; 14- Iulian Neacșu; 17- Ilarie Voronca; 21- Dan Zamfirescu; 22- Nichifor Crainic; 24- Nicolae Țic; 25- Ioan Alexandru; 27- Tudor Vianu, Neagu Rădulescu; 29- Ovid Densusianu.